CUMA
18
MART 1938
YIL: 21-3
Sayı: 7248-1338

KURUN

İSTANBUL — Ankara Caddesi
Posta kutusu: 46 (İstanbul)

Telgraf adresi: Kurun, İstanbul
Telef. 21413 (Yazı), 24370 (İdare)

İlâvemizle beraber
Yarın 24 sayfa

Sayısı heryerde
100 para

üç büyük endişe bütün Avrupayı heyecana düşürüyor...

1 - Çekoslovakya
istiklalini muhafaza için
Rusya devletlerle müzakere istiyor

Moskova, 17 (A.A.) — Havas Ajansı muhabirinden:

B. Litvinof, ecnebi muhabirleri kabul ederek Sovyet hükûmetinin Avusturyanın işgali ve Çekoslovakyanın tehdide maruz kalması dolayısiyle sarfı zaruri olan faaliyet ve yapılacak icraat hakkında müzakerelerde bulunulmak üzere bugün

(Sonu Sa 6 Sü 5)

2 - Litvanya
Leh askerleri hududu geçti
İngiltere ile Fransa Lehistana ihtarda bulundular

Paris, 17 (A.A.) — Öğrenildiğine göre İngiltere ve Fransanın Varşova sefirleri, Polonya - Litvanya hudut hâdisesi meselesinde mutedilâ-

(Sonu: Sa. 6 Sü. 4)

3 - Ispanya
Franko galibiyet kazanınca...
Fransa kendini tehlikede görüyor

Londra, 17 (A.A.) — Havas Ajansı muhabirinden: İyi bir membadan öğrenildiğine göre, İngiliz kabinesi, dünkü içtimaında, bilhassa Fransa hükûmeti tarafından Sir Fips'e tevdi edilen ve "General Franko kıtaatının geçenlerde ecnebi kuvvetleri ve malzemesi ile kazanmış olduğu muzafferiyetin Fransanın millî müda-

(Sonu: sa.6 sü 4)

Eyi haberler
Türk - Fransız anlaşmasını nikbinlik duygulariyle karşılıyoruz

Anadolu Ajansının hususî muhabiri Cenevrede Hatay meselesi üzerinde çalışan eksperler komitesi müzakerelerinin bitmek üzere olduğunu, intihabat talimatnamesinin bütün esas prensipleri üzerinde tam bir anlaşmaya varıldığını bildirdi. Bu haberden çıkan açık mana şudur: Fransa ile aramızda bir tek ihtilâf mevzuu olan Hatay davası nihayet bir hafta içinde kati şeklini almış olacaktır. Bundan sonra cumhuriyet Türkiyesi için Avrupanın karmakarışık bir manzara alan hâdiselerine daha sakin ve bitaraf bir vaziyet ile şahid olmak imkânı hasıl olacaktır.

İhtimal ki bu satırları gözden geçiren sayın okuyucuların hatırına şöyle bir sual gelir:

— Hatay meselesi geçen sene bugünlerde yine Fransa ile aramızda kati olarak halledilmemiş miydi?

O vakit imza edilen anlaşma Fransızlar tarafından iyi bir niyet ile tatbik edilmedi. Fransız hükûmetinin salâhiyetli mümessilleri tarafından Cenevrede imza olunan anlaşmalar Hataydaki Fransız Müstemleke memurları tarafından suya düşürülmek istenildi. Acaba bu defa imzalanacak olan anlaşmalar fiili netice verecek midir?

Geçirdiğimiz acı tecrübelerin hatırası zihinlerde bu tarzda bir şüphe uyanmasını tabiî olarak haklı gösterir. Şu kadar ki, geçen sene Cenevrede imza edilen vesika ile bu defa hazırlanmakta olan anlaşama arasında bir fark vardır. Geçen sene imzalanan anlaşmada Fransızlar Türkiyenin hakkını kabul etmişlerdi. Bu da Hatay ülkesinin Suriyeden ayrı bir varlık haline gelmesi ve burada resmî dilin türkçe olması idi. Bu iki şartın kabul edilmesi de Hatay Türklerinin hâkimiyetine dayanan bir idare kurulmasından başka bir şey değildi. Fakat iş bu prensiplerin tatbikatına gelince Fransız müstemlekecilerinin anlaşma prensiplerini filiyat ile suya düşürmek istedikleri görüldü. Onlar, Hatayda yerli Türklerin hâkimiyeti yerine Müslüman, Hıristiyan bir takım azlıkları bir araya topliyarak bunları Türkler üzerine hâkim kılmak istiyorlardı. Hatayda yapılacak intihabata aid talimatname bu esas ve maksat dairesinde hazırlanmış bulunuyordu.

Milletler Cemiyeti nezdinde yaptığı-

ASIM US

(Sonu sa. 6, su 5)

Fransanın sakin bir köşesinde toplanıp ye ni kabine hazırlıyan eski ingiliz nazırları: (soldan sağa) BB. Baldvin, Eden, Loyd Corc ve Çörçil

Ispanya ve Çekoslovakya meseleleri yüzünden
ingiliz kabinesi düşmek üzere
ingiltere için Fransada yeni bir kabine hazırlanıyor!

Londra, 17 (A.A.) — Havas Ajansı muhabirinden:

İyi malûmat almakta olan mehafile nazaran İspanya ve Çekoslovakya meseleleri münasebetile kabine erkânı arasında ciddî görüş ihtilâfları çıkmıştır. Bir kabine buhranı zuhur etmesi muhtemeldir.

Öğrenildiğine göre, B. Morrison, Hor.Belişa, Oliver Stanley, Ormsbgore, Malkolm Makdonald gibi genç nazırlar hükûmetin Çekoslovakya istiklâlinin ihlâline müsamaha etmiyeceğe - ğini açıkça ilân etmesini istemektedir. ler. Bilâkis diğer nazırlar ve bilhassa B, Samuel Her, bu fikre muhaliftir.

Aralarında B. Hor Pelişa da bulunan bir çok nazırlar İtalyanlarla Almanların İspanyada hâkim kesilmelerine mani olmak için katî ve şiddetli surette hareket edilmesini istemektedirler.

B. Hor Belişanın fikri kabul edilmediği takdirde istifa edeceğini tehdit ma kamında söylemiş olduğu rivayet edil. mektedir. Bu takdirde B. Malkolm Makdonald da istifasını verecektir.

Böyle bir vaziyetin hükûmeti yeni

(Sonu Sa. 6, Sü 3)

Alman askerleri Viyanaya girdikleri sırada (Avusturya hâdiselerine aid haberler 6 ncı sayfadadır.)

18 Mart
Çanakkale zaferi
Bugün yirmi üçüncü yıl dönümü

Bugün Türk ordusunun Çanakkalede kazandığı büyük tarihî zaferin yıldönümüdür. Bundan 23 sene evvel, 18 mart

(Sonu: Sa. 6 Sü. 3)

Blum
Gene istifa mı edecek?
Dün Mecliste beyannamesini okudu ve *itimad aldı*

Paris 17 (hususî) — Dün radikal sosyalistler tarafından kabul edilmiş olan ve millî vahdeti mutazammın bulunan takrire büyük bir mâna atfedilmektedir.

Bazı gazeteler bu takriri Blum kabinesinin günlerinin sayılı olduğuna delil sayıyorlar. Hattâ Başvekilin bir millî birlik kabinesinin teşekkülünü münkün kılmak için bu akşam istifa edeceğini yazmaktadırlar.

Tecrübeli müşahidler bu şayiaların a-

(Sonu Sa. 6 Sü. 2)

Yarınki ilâvemiz
Güzel yazılar ve resimlerle çıkıyor

Bu sayıda Kadir can Kaflının gülen tabut isimli bir hikâyesiyle gelecek harbe aid çok alâkalı bir yazı, ecnebi edebiyetından diğer bir hikâye moda, sinema, spor. Ayrıca:

Bilinmeyen meşhurlar

Günlerin peşinden:
Elastik - lastikli

Çemberlayn Avam Kamarasında son Avusturya hâdiselerinden bahsederken:

"İngilterenin silâhlanma programı (lâstikli) dir ve daima enternasyonal vaziyete göre zaman zaman gözden geçirilecektir.,,

Demiş. İngiliz Başvekilinin gazetelerde (lâstikli) kelimesi ile dilimize çevrilen sözünü (elâstikiğ), yahut (elâstik) kelimesi ile tercüme etmek, zannederiz ki, daha doğru olurdu. Zira (lâstikli) kelimesinin dilimizde mudat olan kullanış tarzı başkadır. Birkaç manâya gelebilecek bir söze (lâstikli söz) denir, halbuki (elâstiğ), yahut (elâstik) kelimesi icabında uzatılıp kısaltılabilecek genişletilip daraltılabilecek maddelere vasfolur ki Çemberlayn'in İngiliz silâhlanma programına elâstik demekten maksadı da budur. İngiliz Başvekili Almanyanın orta Avrupada son emrivâkiler ile aldığı vaziyetten sonra Büyük Britanyanın silâhlanma programının yeniden genişletilmesini anlatmak istiyor..

HASAN KUMÇAYI

ingiliz haricive nazırı diyor ki :

Milletler arası itimat ve sulh ümitleri sarsıldı

İngiltere fevkalade sür'atle silahlanacak

Londra: 17 (A. A.) — Lordlar kamarasında Avusturya hâdiselerini anlatan hariciye nazırı Lord Halifaks demiştir ki:

"Berlindeki konuşmalarımda ileri sürdüğüm tez münhasıran şu olmuştur:

Avrupa statükosunu ilelebed bugünkü şeklinde muhafazasını istiyen İngilterede hiç kimse yoktur. İngilterenin istediği neticeleri kestirilemiyecek şiddet ve cebir hareketleriyle hiç bir şey yapılmamasıdır.

Dünya efkârı umumiyesini heyecana getiren keyfiyet şu çok çirkin hakikattir: her hangi bir siyasetin takibinde ne muahedelerin metnine ne de milletler arası hukuka asla riayet edilmiyor. Bunların hiç bir tesiri kalmamıştır. Bu sahada yegâne sözünü geçiren kuvvet ve yalnız kuvvettir. Tarihte emsali görülmemiş bir emri vaki ile karşılaşmış bulunuyoruz. VakıaMilletler Cemiyeti bu mesele ile alâkadar olmakta temamiyle haklıdır. Fakat bugün için Almanyayı tuttuğu yoldan çevirecek hiç bir şeyi yapmak iktidarında değildir. Bunun içindir ki İngiltere hükûmeti Avusturya devletinin bugün ortadan kalkmış olduğunu ve Alman devleti tarafından tamamiyle temessül edilmek üzere bulunduğunu tanımak mecburiyetindedir. Plebistin yapıldığı şartlara bakılırsa, neticesi hakkında şüpheye düşmekte mana yoktur.

Avusturyadaki ekalliyetlere yapılacak muamelelerde itidal gösterilmesi için Berlindeki İngiliz büyük elçisi teşebbüslerde bulunmuştur.

Çekoslovakyaya gelince; Berlin hükûmeti tarafından Çekoslovakyaya bazı teminat verildiği doğrudur. Eğer Almanya Avrupada sulhun idamesini istiyorsa -ki bunu samimiyetle istediğini zannediyoruz- katî olarak ve mükerrer defalar verdiği bu teminata bittabiî riayet edecektir. Bütün meseleler hakkında Büyük Britanya hükûmeti Fransa ile sıkı temas halindedir.

Her şeyin üstüne çıkan bir şey varsa o da esasen büyük olmiyan milletler arası itimadın büsbütün sarsılmış olmasıdır. Gerek burada gerek hariçte sulh için pek çok çalışanlar oldu. Hiç kimse beslenen ümidlerin son hâdiseler yüzünden ciddî surette sarsıldığını inkâr edemez. Binaenaleyh böyle bir vaziyet karşısında Büyük Britanya hükûmetinin vazifesi ne olduğunu herkes sormakta haklıdır. Bu vazifenin objektif olduğunda kimseni nşüphe etmemesi lâzımdır.

Evvelâ şunu söyliyeyim ki, bugünkü vaziyet karşısında gerek Büyük Britanya gerek dominyonlar halkının tasvip edeceği bir siyaset takip etmek lüzumu vardır.

Sonra milletler arası müşküllerin herhangi bir vasıtadan ziyade müzakere yolu ile halledilmesi, bunun Milletler Cemiyeti delâletiyle ve paktın ana hatları mucibince yapılması için bütün kuvvetlerin tersini yolunda elimizden geleni ifada sebat göstermeliyiz.

Nihayet Büyük Britanya bu hedeflere erişmek için maddeten hazır bulunmadır. Binaenaleyh silâhlanma programımızın tatbiki fevkalâde tesri olunacaktır."

Dr. Stoyadinoviç

Yugoslav Hudutları ve Almanya

Başvekil teminat alındığını söyledi

Belgrad; 17 (A. A.) — Ayan meclisinde mebusanda kabul edilen büdcenin müzakereleri esnasında Stoyadinoviç arkadaşlardan Alçelinoviçin Avusturya meselesine dair bir çok suallerine cevap vermiştir.

Almanyanın bu hareketinden hükûmetin evvelden haberdar edilmiş olup olmadığı ve bilhassa başvekilin Berline yaptığı ziyaret esnasında Hitlerin bu bapta kendisine bir şey söyleyip söylemediği sualine karşı, Başvekil Alman meslekdaşiyle yaptığı konuşmalarda, Avusturya- Alman münasebatının inkişafı 11 temmuz 1936 anlaşmasının Avusturya tarafından halisanetatbikine mütevakkıf bulunduğu intibaını hasıl eylemiş olduğunu söylemiştir.

Yugoslavyanın da tıpkı İtalya gibi kendi hududları hakkında ayrıca teminatı alıp almadığı sualine de Stoyadinoviç şu cevabı vermiştir:

Avusturyanın ilhakından evvel Hitler, Alman arzu ve menfaatinin kuvvetli ve kudretli bir Yugoslavya olduğunu ehemmiyetle kaydetmişti. İlhaktan sonra da Almanyanın müemessilleri Yugoslavyanın Almanya ile olan hududlarının kat'iyen ihlal edilemezliğini temin etmişlerdir.

Almanyanın müttefik Çekoslovakyanın hududlarına dokunmiyacağına dair olan teminatı hakkındaki suale karşı da Başvekil demiştir ki:

Almanyanın Çekoslovakya hükûmeti nezdinde müsaid ve teskin edici bir tesir yapan teminat vermiş olduğunu haber aldım, Çekoslovakya cumhuriyetine karşı olan teahhüdlerimiz küçük antant çerçevesi içinde mütekabil teahhüdlerimiz cümlesindendir ve hükûmetimiz bu taahhüdlere riayet edecektir.

Yugoslav kralının katlinde Avusturyanın

işi kolaylaştırıcı Rolü olmuştur

Belgrad, 17 (hususî) Mebuslardan B Baniçin son beynelmilel hâdiselerden ve bilhassa umumî harp esnasında ve bu harpten sonra daima cenup İslavlarının rolünden bahseden bir nutkunda şöyle demiştir:

"Viyana, Balkanlarda komünist propagandasının merkezi haline gelmiştir. Avusturya kral Aleksandrın katlini teshil etmiş ve Yugoslavyanın tahribine çalışan bazı unsurlara meskûn teşkil etmiştir."

B. Baniç, Yugoslavyanın bugün sarih bir vaziyeti olduğunu ve Almanya gibi kuvvetli yeni bir komşusu bulunduğunu söylemiştir.

—o—

Zelzele oldu

Rasathaneden bildiriliyor:

Bu sabah saat 3 ü 55 dakika 27 saniye geçe kuvvetlice bir zelzele kaydedilmiştir. Şehrimizden daha hafif hissedilen bu zelzelenin merkez üstü İstanbuldan 160 kilometre mesafede tahmin edilmektedir.

HALIÇ UMUMI HEYETI DÜN TOPLANDI

Haliç şirketi umumî heyeti dün Hovhannyan hanındaki merkezinde biri adî, diğeri fevkalâde olmak üzere iki defa toplanmıştır.

Birinci toplantıda Şirketin şimdiye kadarki faaliyeti etrafında hazırlanmış olan rapor okunmuş, münakaşaalr yapıldıktan sonra heyeti idare ibra edilmiştir.

İkinci toplantıda belediye ile şirketin arasında mevcut ihtilâf üzerinde konuşulmuş, şirketin belediyeye borcu olan 90 bin küsur liranın hiç bir zaman şirketin feshini icap ettirmiyeceği ileri sürülmüştür.

Çünkü şirketin elinde vapur vesair eşya tutarı 300 - 350 bin lira arasındadır.

Belediye ile mevcut olan ihtilâfı halletmek üzere eski heyet aynen ipka edilmiş ve geniş bir salâhiyet verilmiş -

—o—

YALOVA KAPLICALARI

Bir çok deniz müesseseleri arasında Yalova kaplıcaları da Denizbanka bağlanmıştır.

Denizbank, İstinye Dok şirketinde olduğu gibi Yalova kaplıcalarını da müstakil bir müdürlük ile idare etmek kararındadır.

Akay idaresinden Yalovaya giden heyet Kaplıcanın idaresini yeni idareye teslime başlamıştır.

Öğrenildiğine göre; Yalova kaplıcaları müdürlüğüne doktor Nihat Reşat tayin edilmiştir. Bay Nihat Reşat beraberinde çalıştıracağı kadroyu tesbitle meşguldür.

—o—

YENIDEN SEYYAHLAR GELIYOR

Şehrimize 450 Amerikan seyyahı ile gelen Saturniya isimli transatlantik dün öğleden sonra limanımızdan ayrılmıştır.

Yarın Lititya vapurile 250 İngiliz seyyahı daha gelecektir.

Ingiliz efkârı silâhlanma lehinde

"Parti politikalarını bırakarak birleşip Fransa ile ittifak edelim silâhlanalım„ deniyor

Avusturyanın Almanyaya ilhakından sonra İngiltere efkârında şiddetli akisler uyanmış ve bütün milleti birleşmeğe ve silâhlanmaya teşvik eden neşriyat yapılmağa başlanmıştır. Deyli Miror gazetesinin başmakalesinde ezcümle deniyordu:

"Avrupanın vaziyeti, tamamen yardımsız bir vaziyette bulunan Avusturyanın alınmasından evvelki vaziyetten daha vahimdir. Fakat neticede ayni vaziyet karşısında bulunuyoruz.

Almanya bugün kuvvetlidir. Avusturya ise zayifti. Onun için Almanya Avusturyayı ilhak etti. Bu, gayet basit bir hâdisedir.

Ilk adım, bir oltimatom göndermek oldu. İkinci adım istilâ idi. Avusturyanın müzakere etmesine, rey vermesine. yahut kendi kendine bir karar ittihaz edebilmesine meydan verilmedi.

Senelerce ve senelerce evvel — henüz iktidar mevkiine gelmeden önce, Hitler, iktidar mevkiine geldiği zaman ne ypacağını bütün dünyaya ilân etmişti.

Şimdi ona karşı munsıf davranalım. Hitler gayesini hiç bir zaman saklamadı. Hitlerin yapmak istedikleri kitabında yazılıdır. O kitap Almanyanın yeni İncilidir. Yazanı Almanyanın yeni İlâh'ı..

Onun söylediklerine aldırmamak boş ve manâsız bir hareket olur. Öyle ise, neden boyuna konuşup duralım. Mütecavizler konuşmakla silâhlanmalarını bırakmazlar.

Heyhat, onlar yalnız başka silâhlarla silâhlarını bırakırlar. O silâh ta kuvvettir. Anladıkları yegâne şey kuvvettir. Yalnız kuvveti sayarlar; başka hiç bir şeyi, onun için kuvvetli olmamız lâzımdır.

Filhakika şimdi kuvvetli olmamız lâmızdır. Eğer onlarla müzakere şekilinde anlaşabileceğimizi zannetmemiş olsaydık bugün daha kuvvetli olacaktık. Bununla beraber belki de geçikmiş değiliz.

Onun için hükûmetimiz kendine şu sualleri sorsa yeridir:

1 — Milletin rizasiyle bazı millî hizmetler ihdas etmemiz lâzım değil midir? Harp için talim gören milyonlarca asker hizmeti değil, hava hücumundan korunma servisi, yiyecek tedariki servisi, münakalâtı muhafaza servisi ve buna benzer teşkilât yapmamız icap etmiyor mu?

2 — Parti politikalarına nihayet vermemiz zamanı gelmemiş midir? Niçin kabiliyetli adamları — her ne partiden olursa olsun — kabineye getirmiyelim ve onların kabiliyetlerinden tam bir millî vahdet için istifade etmiyelim?

3 — Fransa ile niçin derhal ittifak edip karada, denizde ve havada müşterek bir plân ittihaz etmiyelim? Müşterek bir kumanda vücuda getirmiyelim?

Doğrusunu söylemek lâzım gelirse, itimat etmek, konuşmak, baş iğmek izahatta bulunmak siyaseti sökmemiştir. Bu siyaset bir şey temin etmedi ve etmiyecektir. Gazetelerimizden bazıları bu hafta sonuna kadar daima müzakerelerden bahsediyordu. Şimdi ise "silâhlanalım, silâhlanalım„ diyorlar.

Ayni şeyi biz de söyliyelim. Kimseyi tahrik etmiyoruz. Heyecana düşmüş değiliz. Adî bir jest yapmıyoruz. Biz Sulh istiyoruz. Fakat ne yazık ki başkaları sulh istemiyor. Bugün bu hakikati açıkça görüyoruz.„

ALMANYA VE ÇEKOSLOVAKYA

Deyli Ekspres gazetesi neşrettiği bir başmakalede kemali emniyetle şunu diyor:

"Hitler Avusturyaya yürüdüğü gibi henüz Çekoslovakyaya yürüyemiyecek. Sebebi şudur ki, Çek ordusu kendisine mukavemet edecektir.

Avusturya ordusu ise Hitlerden yana idi.

Çekler harbedebilirler. Çekler, büyük mikyasta harp âletleri ve mühimmat yapıyorlar. O kadar ki, İtalyanın silâh imalâtından üç misli fazlayı meydana koyuyorlar. Çeklerin ardında Fransız - lar var. Fransızların elli fırkası harekete hazır bulunuyor. Bundan başka Ruslar var...„

YINE SILAHLANMA

Tayms gazetesi bu vaziyet karşısında Ingiliz hükûmetinin eski siyasetinden aslâ dönmiyeceğini söyliyerek şunu diyor:

"Her şeyden evvel, silâhlanmaya bakacağız. Şimdi bizi alâkadar eden başlıca mesele budur. Bununla beraber diğer devletlerle her yoldan sulh ve sükûn üzere bulunmağa, dost olmağa çalışacağız. Muvaffak olabileceğimizi ümit ettiğimiz sahalarda konuşmalara devam edeceğiz. Milletler Cemiyetini muhafaza edeceğiz ve ileride o teşekkülü tam manâsile kuvvetli bir hale getirmeğe çalışacağız. Avusturyaya gelince, bir çok düşünen İngilizlerin bildiği gibi, düşüncemiz, Avusturyanın ergeç Alman devleti ile yakın bir teşriki mesaiye girişeceği yolundaydı.„

—o—

EDEBIYATA DAIR BIR KONFERANS

Şehremini Halkevinden:

19 - 3 - 1938 Cumartesi günü saat 16,30 da Evimiz salonunda muharrir ve öğretmen Nurullah Ataç tarafından Edebiyat adlı bir konferans verilecektir. Davetiye yoktur. Herkes gelebilir.

KURUN

ABONE TARİFESİ

	Memleket içinde	Memleket dışında
Aylık	95	155 Krş.
3 aylık	260	425 "
6 aylık	475	820 "
Yıllık	900	1600 "

Tarifesinden Balkan Birliği için ayda otuz kuruş düşülür. Posta birliğine girmeyen yerlere ayda yetmiş beşer kuruş zammedilir.

Abone kaydını bildiren mektup ve telgraf ücretini, abone parasının posta veya banka ile yollama ücretini idare kendi üzerine alır.

Yeniden 5 abone yazan veya 5 aboneden yazılanlara, mekteplerle köy odalarına ayrıca tenzilât yapılır.

Türkiyenin her posta merkezinde KURUN'a abone yazılır.

Adres değiştirme ücreti 25 kuruştur.

—o—

15 sene evvel bugün

Nebruza tesadüf eden bugün İranda Cumhuriyet rejimi resmen ilân olunacaktır. İran hükûmeti şehrimiz İran sefaretini vaziyetten haberdar ederek Nevruz bayramı münasebetiyle yapılacak resmigeçidden İran tebaasının malûmatlar edilmesini bildirmiştir.

Resimli hâdiseler:

Viyana sokaklarında Alman askerleri geçid resmi yapiyor

Şehir Haberleri

Eminönünde yıkılacak binalar

Belediye mal sahiblerile bir iki güne kadar konuşacak

Eminönündeki Valde hanının istimlâki için belediye ile Evkaf 260 bin lira üzerinde kati surette anlaşmışlardır. Takrir muamelesi bugünlerde yapılacak, Belediye hanı kendisine mal ettikten sonra handaki müstecirlerin çıkarılması için icraya müracaat edecektir.

İcra müstecirlere on beş günlük bir mühlet verecektir. Bundan sonra hanın yıkılması bir müteahhide ihale olunacaktır.

Eminönünde Evkafa aid diğer bazı binalara da yüz bin lira kiymet konmuştur. Bunlar da yakında Evkaftan alınacaktır. Han yıkıldıktan sonra oradaki saha tanzim edilecektir.

Bundan başka Belediye Eminönünde istimlâkâ tabi tutulacak binaların sahiplerini davet edip kendileri ile görüşmeye karar vermiştir. Bu işe bir kaç gün zarfında başlanacaktır.

Bu görüşmelerde binaların kiymeti üzerinde anlaşma yapılacak, olmazsa muamele istimlâk kanununa tabi tutulacaktır.

Dün de yazdığımız gibi mayısa kadar Eminönünde yıkılma işine başlanacaktır.

Yapı ve yollar kanunu projesi hazır

Geçen hafta Ankaraya gitmiş olan Belediye imar müdürü bay Ziya ile yollar şubesi müdürü bay Galip dün sabah şehrimize dönmüşlerdir.

Aldığımız habere göre, yeni yapı ve yollar kanunu projesi hazırlanmıştır. Yakında meclise verilecektir.

Üsküdar meydanı

Belediye Üsküdarda iskele meydanının tanzimine karar vermiş, yirmi bine yakın parke taşı almıştı. Bu taşların döşenmesine yakında başlanacaktır.

Bundan başka meydanın çarşıya giden kısmının da genişletilmesi mukarrerdir... Şehir mütehassısı bay Prost'un bu hususta hazırladığı proje tatbik edilecektir.

Belediye büdcesi

Belediye büdcesi henüz tamamlanmamıştır. Devletçe büdce açığına ne kadar yardım edileceği hakkında henüz bir işar vaki olmadığından bu husta evvelce yapılan müracaata cevap bekleniyor.

Yardım mıkdarı bildirilince bütün esası hazırlanmış olan büdce tevzin edilerek şehir meclisine verilecektir.

Büdce nisan devresinde olmazsa son beş günlük temdid devresinde müzakere edilecektir.

Talebe barındırma yurdu

Maarif müdürlüğü talebe barındırma yurdu açılması etrafında bir proje hazırlamış, belediyeye gönderm'ştir. Bu yurtların on tane olması istenmektedir.

—o—

İktisadî Mahafilde:

İŞÇİ YURDU

İstanbul limanında çalışan işçilere daha mazbut bir hayat temini için yapılacak işçi yurdu binasında muhtelif tecrübelerden iyi neticeler alınmıştır.

Binanın Galata köprüsü ile Unkapanı köprüsü arasında bir yerde kurulması tekarrür etmiştir. Liman işletme direktörlüğü tarafından hazırlanmış olan proje vilâyete gönderilmiştir.

Proje şehircilik mütehassısı Bay Proste de gösterilecektir.

YOLCU SALONU İÇİN AÇILAN MUSABAKA

Galata yolcu salonunun dahilî tezyinatı için açılmış olan proje müsabakası neticelenmiştir.

Ancak bu hususta verilen projeler alâkadarları tam bir şekilde tatmin etmediğinden Fransadan çok tanınmış bir mütehassıs getirtilerek ona bir proje yaptırılması düşünülmektedir.

Galata yolcu salonu İstanbulun bu cihetine yeni bir renk verecek güzel bir eser olacağı cihetle dahilî tezyinatına da o nisbette ehemmiyet verilmektedir.

Mütehassısın Fransadan getirilmesi hususunda icap eden muhabereler ile bizzat liman mütehassıslarından Bay Dep meşgul olacaktır.

Mütehassıs memleketimize geldikten sonra burada kısmen muvaffak görülen bazı proje sahipleri de mütehassıs ile beraber çalışmağa başlıyacaklardır.

PIREDEN GELEN MAVNALAR

İstanbul liman işletme direktörlüğünün bir müddet evvel Pireye ısmarladığı 24 dubadan 6 sı limanımıza gelmiş, dün Deniz ticaret müdürlüğü ve gümrükçe icap eden muamele yapılmıştır.

Seksen tonluk eşya taşıyabilecek dubalar bugünden itibaren iş sahasına konularak çalışmıya başlıyacaktır.

Diğer mavnalar da bugün Pireden iki romörkörle limanımıza getirilecektir. Liman işletme direktörlüğü Pire - den başka Karadeniz mavna tersanelerine de 54 tane mavna ısmarlamıştır. Bu mavnalar da yakında limanımıza gelerek çalışmağa başlıyacaklardır.

İSTANBUL BORSASINDA

İstanbul borsasının Ankaraya nakli için devam eden hazırlıklar hayli ilerlemiştir. Borsada bulunan eşyaların mühim bir kısmı Ankara borsasına naklolunmuştur. Kalanları da bir kaç güne kadar ambalâj yapılarak gönderilecektir.

BORSADA DÜNKÜ MUAMELELER

Dün Borsada birinci tertip Türk borcu tahvilleri 19.15 ten muamele görmüştür. Anadolu Demiryolu tahvilleri 41,20 den, Ergani tahvilleri 99,5 ten, Sivas - Erzurum tahvilleri 95.5 ten, Arslan Çimento tahvilleri 13 ten muamele görmüş, bir İngiliz lirasına Merkez bankası tarafından 630 kuruş tesbit edilmiştir.

Dün Londra Borsasından İstanbul borsasına gelen telgrafta; bir İngiliz lirasının 159.93 franktan muamele gördüğü, doların 496.81 den satıldığı ve Ünitürk tahvillerinin 362 den muamele gördüğü bildirilmiştir.

Fransız frankı bir gün evvelki fiatine nazaran bu suretle dün biraz düzelmiş sayılmaktadır.

—o—

ORTAKÖY CAMİİ

Ortaköy camiinin etrafı muhtelif fırtınaların tesirile birtakım ankazla dolmuş, ve bazı bakatlıklar husule gelmiştir.

Başvekil Bay Celâl Bayarın son defa İstanbula gelişlerinde bu manzara dikkat nazarını çektiği cihetle derhal temizlenmesi için alâkadarlara emir verilmişti. Temizleme işine bakacak komisyon bu sabah bir romörkörle Ortaköye giderek camiin bedii manzarasını bozan batakhkları temizlemek için icap eden tetkikleri yapacaktır.

Arşidük Otto ümidini kaybetmemiş

Son hadiseleri takip ettiği bir sırada şöyle dedi

Avusturya tekrar müstakil olacak!

Fransızca "Entransijan" gazetesinin Brüksel muhabiri, Avusturyanın Almanyaya ilhakı gününde, Arşidük Otto'nun Belçikada söylediği bir sözü nakledıyor.

Arşidük, Belçikada orturdukları, orta çağdan kalma şatoda, hâdiseleri radyodan dinlerken:

— Ümidimiz kırılmasın, demiştir. Avusturya tekrar doğrulacak.. Tekrar istiklâlini kazanacaktır...

Imparatoriça Zita radyo başında

Brükselden bildiriliyor:

Avusturya büyük bir tarihî değişikliğe uğrarken Belçikanın küçük bir kasabasında da bir facia cereyan ediyordu.

Stenokerzeel ismindeki bu kasabada ıssız bir şato vardır. Etrafında yalnız kargaların bağırışı, kurbaların viyaklaması duyulan, bu orta çağdan kalma şato son Habsburg imparatoru Karl'ın ailesine verilmişti.

Eski Avusturya-Macaristan imparatoriçesi Zita ile sekiz çocuğu senelerce bu şatoda sefalet ve ıstıraplı günlerini geçirmişlerdir. Yalnız, bir kaç zaman evvel tali kendilerine güler gibi olmuştu:

Habsburg ailesine mallarından bir kısmı iade edilmişti. Arşidük Otto'nun da Avusturya tahtına geçirilmesi kuvvetli bir ihtimal, hattâ yakın bir hakikat olarak görülüyordu.

Fakat, vaziyet birdenbire değişti. Nihayet geçen cuma akşamı, imparatoriçe iZta, şatoda, ocağın karşısına oturmuş, radyo dinlerken, kulaklarına, inanamıyacağı şeyler geldi. Eski imparatoriçe o güne kadar olduğu gibi, yine Avrupadaki bütün hâdiseleri radyodan öğreniyordu:

Berlin ve Viyana radyo istasyonları hep birden, Almanya ile Avusturyanın birleştiğini haber veriyordu...

Arşidük Otto orada yoktu. İmparatoriçenin büyük kızı prenses Adelaid Viyanada tahsildedir. Annesi de bir haftadanberi kendisinden haber alamamıştır.

İmparatoriçe Zitanın sekiz çocuğundan diğer altısı, dört oğlu ile iki kızı, etrafında toplanmışlardı. Zitanın küçük kardeşi Burbon-Parm prensi Lui de onlarla beraber bulunuyordu. Radyoların verdiği haberleri hep beraber dinliyen bu sekiz kişi, Avusturya başvekili Şuşnig milletine veda nutkunu söylediği zaman ağlamağa başlamışlardır. Bilhassa Zita, artık Habsburgların tekrar tahta gelmelerine aid hayalinin tamamiyle uzaklaştığını görüyordu.

İmparatoriçe Zita ve oğlu

Pislikle amansız mücadele

Son bir kaç gün zarfında Eminönü mıntakasında yeniden bazı dükkânlar kapanmıştır. Üçer gün müddetle seddedilen bu yerlerde temizliğe ve sıhhî kaidelere riayet edilmediği görülmüştür.

Kapatılan yerler şunlardır:

Sirkecide Muradiye caddesinde aşçı Kerim, Balıkpazarında peynirci sokağında tavukçu Koço, balıkhane sokağında 10 numarada aşçı Anderya, Uzunçarşı caddesinde şark şeker imalâthanesi, Uzunçarşıda köfteci kâmil ve bahrinin dükkânlarıdır.

Bundan başka zabıtadan izin almadan açılan kutucular da Mehmedin kahvesi kutucu handa Ahmet, Zindankapıda Seyit, Baltacı handa Moizin kahvelerde izin alıncaya kadar seddedilmiştir.

Kısa haberler

* Denizbank müesseseleri memurları için (Denizbank) sandığı kurulmuştur. Müdür muavinlerinden Tahir Kevkebin riyasetindeki idare meclisi dün toplanarak memurların kayıt şekline, bundan evvel idarelerde mevcut tekaüt sandıklarının veya devlete ait tekaüdiyelerin bu sandığa devrine ait hususları tesbit etmiştri.

* Bu sene ortamektep ve lise muallimlerinden 270 kadar muallimin kıdem zammı alabileceği anlaşılmıştır. Bu muallimlerin ekserisi İstanbuldadır.

* Liman işletme idaresinin fabrika ve havuzlar idaresine ısmarladığı üç saç mavnanın inşaatı bitmiştir. Havr'de yapılan bu gemiler, mayıs sonunda şehrimize gelecektir.

* Birkaç gündenberi şehrimizde bulunan Maarif Vekili B. Safvet Arıkan Ankaraya dönmüştür.

* Toprak bayramı önümüzdeki pazartesi günü Yeşilköyde kutlanacaktır. Merasime civar köylüler de iştirak edecektir.

* İş kanununun tatbikatından olan işçi sağlığı ve iş emniyeti nizamnamesi bugünlerde alâkadarlara tebliğ edilecektir. Nizamname, işçilerin ne yolda hareket edeceklerini bildirmektedir. Bu nizamnameye göre işçiler, işyerlerine içki götüremeyecek ve sarhoş gidemeyeceklerdir.

* İzmir fuarına bu sene Lehistan da iştirak edecektir.

* Gümrük ve inhisarlar vekâleti, kullanıldıktan sonra iade edilen sefaret otomobillerinin memleketimizde gümrük resmi alınmaksızın satılabileceği hakkında yeni bir kanun lâyihası hazırlamıştır.

* Dört sınıf olan valilerin derecesi yeni bir kanun projesiyle üç sınıfa indirilmiştir. Bugünkü vaziyete göre, 62 vilâyetimizdeki valiler, derecelerine göre 8 bin, 10 bin, 12 bin beşyüz, 15 bin kuruş asli maaş almaktadırlar. Yeni projede maaşlar 10 bin, 12 bin beşyüz ve 15 bin kuruş olarak tesbit edilmiştir.

* Dahiliye Vekâleti bir "Hayatı ucuzlatma şubesi" kurmağa karar bermiştir. Bu şube hayat ucuzluğu hususunda belediyenin alacağı tedbirleri tesbit edecek ve bunları belediyeye bildirecektir.

* Esnaf cemiyetlerine daha geniş mikyasta yardım maksadiyle kurulması mevzuu bahsolan 25 yataklı yeni esnaf hastahanesi için Cağaloğlunda Halk Fırkası sokağında yeni büyük bir bina kiralanmıştır.

—o—

BEŞİKTAŞ HALKEVİNDEN

Beşiktaş Halkevi bu akşam Doçent Enver Ziya taarfından Çanakkale Zaferi hakkında bir söylev verilecek ayrıca "Ulusal kahraman,, piyesi temsil edilecektir. Davetiyeler Halkevi idare memurluğundan alınmaktadır.

Versay muahedesi yırtıldıktan sonra

Avrupa üzerinde çanlar çalıyor!

28 Haziran 1919 da, Fransada, Paris civarındaki Versay sarayında, mahut Versay muahedesi imzalanıyor ve "İtilâf Devletleri,, ile Almanya arasındaki harbe nihayet veriliyordu.

Yirmi sene geçmedi, bugün Versay muahedesinden ortada ne kaldı? Şu 440 maddelik muahedeyi açıp bir bakalım. Bu muahedeyi yetmiş murahhas imzalamıştır. Bunlar arasında Fransa namına Jorj Klemanso'dan Bikaner Mihracesi Ganga Sing'e kadar her millet vardır.

Bugün Versay muahedesi Vestifalya muahedesi kadar eski bir şey gibi geliyor. Muahedede, Sovyetler Birliğinin ismi bile geçmiyordu. Halbuki o anda bu hükûmet vardı. Muahede yalnız "Rusyadaki maksimalist (yani bolşevik) bir hükûmet,, ten bahsolunuyordu. Diğer taraftan, milletler arasında alınan taahhütlerin tutulması hususundaki arzu zikrolunuyordu. Acaba adalet ve şeref hissi ve ihtiras menfaati sustur - rabilir diye mi düşünüyorlardı.

Gariptir ki, muahedeyi ilk bozanlar bizzat itilâf devletleri olmuştur: Eski Alman imperatoru ikinci Vilhelm'i itham eden sayfayı kendileri yırttılar.

İtilâf devletlerinin kendi yaptıkları esere kendi açtıkları bu delikten, ipliği kopan bir inci dizisi gibi, bütün muahede hükümleri birer birer döküldü.

Versay muahedesinde üç kısım ahkâm vardı: Siyasî hükümler, harp borçları ve silâhları bırakma hükmü. Harp borçları derhal muahedenin zimmet hanesine geçti. Kara, deniz ve havaya dair olan askerî hükümler, Almanya Reni aldıktan sonra ortadan kalktı.

Yalnız siyasî hükümler kalıyordu. Fakat, muahedeyi bozan millet, işinde o kadar büyük bir sebat ve azimle çalıştı ki, bugün muahedenin bu hükümlerini bozmuş bulunuyor: Avusturya duvarı yıkıldı, Anşlus meydana geldi.

Muahedenin dördüncü maddesinde, Almanyanın Avusturya istiklâlini tanıdığı ve buna riayet edeceği yazılıdır. Bu istiklâl, ancak Milletler Cemiyeti karar verdiği zaman kaldırılabilir.

Milletler Cemiyeti acaba, Habeşistan meselesinde olduğu gibi, bu vaziyeti de kabul edecek mi?

. . . Muahedede, Almanya namına imza atan murahhasın ismi Bell'dir. "Bel,, İngilizcede "çan,, manâsına gelir: Acaba şimdi Avrupa üzerinde çanlar mı çalınmağa başladı?

R. Bujan (Jurnal)

İcra işleri mütehassısı

Yapacağı teşkilât şekli henuz belli değil

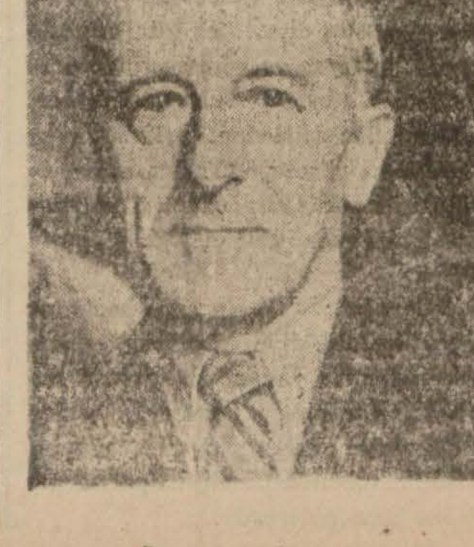

Bay Hans Leyman

İcra işlerimizi ıslah etmek üzere memleketimize getirilen İsviçrenin Zurih Üniversitesi profesörlerinden Hans Leyman gelmiş ve Novotni oteline inmiştir.

Profesörü dün müddeiumumi Hikmet Onat ziyaret ederek görüşmüştür. Mütehassıs gazetecilere şunları söylemiştir:

— Türkiyeye ikinci defa olarak geliyorum. İcra işlerinde ne şekilde bir teşkilât yapacağım. Vekâlet ile temasımdan sonra anlaşılacaktır.,,

İcra mütehassısı öğleden sonra müddeiumumî Hikmet Onatı makamında ziyaret etmiştir.

Bu akşamki ekspresle Ankaraya hareket ederek Vekâlet ile temasa geçecektir.

ASRIN ÇOCUKLARI

Yazan: Ferenç Körmendi

Çeviren: Vahdet Gültekin

77

— II —

SAF HAYAT

Tekrar otomobile biniyorlar ve yola koyuluyorlar. Seyahatleri iyi geçiyor: Cödöllü'de resim yapıyorlar ve muayene saatinde eve dönmüş bulunuyorlar.

Ağustos sonlarında, daha şimdiden kışa hazırlanmış olan ev, Elmir dayı gelince bir kaç gün canlandı. Bu sefer yine yalnız gelmişti ve yine hiç beklenmeden.

Babalarının elini sıkarken:

— Mühim işler var, azizim Laszlo, dedi. çok mühim işler!

Sonra çocuklara bavulundan çıkarıp Szeles'in o meşhur elmalarından verdi.

— İstasyondan doğru buraya geldim, dedi. Şu bavulu bir kenara atayım da ellerimi yıkayayım! Sonra, seninle bir köşeye çekilir, konuşuruz, enişte. Bu akşam gitmek niyetindeyim zira!

Öyle diyordu amma, o akşam gitmedi. Hattâ, sonra bir kaç gün kalmak niyetiyle geldiğini bile anladılar; çünkü büyük bavulunu istasyonda bırakmış, getirtti. Peştede tam beş gün kaldı ve mütemadiyen babaları ile bir şeyler konuştu. Bağıra bağıra konuşmaları, daha doğrusu, Elmir dayının sesi, muayene odasının kapısı kapalı olduğu halde dışardan duyuluyordu. Bu konuştuklarının her zamankinden daha mühim şeyler olduğu anlaşılıyordu. Çünkü babaları oldukça yüksek sesle konuşuyordu. Öfkelenmişler-li her halde; babaları bir aralık pürhiddet dışarı çıktı ve kapıyı hızla vurarak kapattı.

Babalarının arkasından Elmir dayı büyük odaya geldi. Çocuklar oradaydılar. Dayı kendinden geçmiş, bağırıyordu:

— Babanızla bir lâkırdı etmenin imkânı yok! Geldiği zaman söyleyin: — Öfkesinden patlamayıp gelebilirse eğer...

Arkasını söyliyemedi, o sırada babaları içeri girdi. Gülümsiyordu. Elmir dayıya, tatlı bir sesle:

— Düşündüm, dedi... düşündüm ki, hiddetlenmeme, kanımı beynime sıçratmağa mahal yok. Merak etme: öfkelenmiyeceğim artık hiç.

Lüzumundan fazla samimiyetle güldü; bu gülüşünde şüpheli bir hal vardı.

— Hadi, Elmir, gel gidelim, dedi. Gidelim benim odaya, konuşalım yine..

Çocuklar kulak kabartmış dinliyorlardı, acaba ne konuşacaklar diye. Babaları neye bu kadar hiddetlenmişti, sonra birdenbire niçin öfkesi geçmişti? Şimdi yine ne konuşacaklardı?

Elmir dayının bir çok işi vardı, her zaman olduğu gibi; yine her zamanki gibi, Hegedüslerde yemek yiyordu. Bağırıyor, çağırıyor, Yahudilerin aleyhinde atıp tutuyor, hizmetçilere sanki ev sahibi oymuş gibi evir veriyor. Klaraya "canım„ diye hitap ediyor, konuşurken de "sen„ diye hitap etmek istiyordu.

Dayıları her gün saatlerce avukatı ile konuşmağa gidiyordu. Bazan da avukatı eve çağırıyor, onunla bağıra çağıra, küfür ederek konuşuyordu. Öğle yemeğinden, akşam yemeğinden sonra sofradan kalkarlarken, babalarına, bağırır gibi:

— Hadi, Laszlo, devam edelim, diyordu.

Babaları da:

— Gidelim benim odaya, diyordu.

Ne oluyordu böyle? ne hakkında konuşuyorlardı? neye böyle kavga eder gibi bağırıp çağırıyorlardı? çocuklar hep bunları düşünüyorlardı.

Mesele şuydu: daha ilk gün gelir gelmez, çocuk gibi hiç patavatsız, babalarına sormuştu Emilia teyze ile evlenir misin diye. Babaları — seneierden sonra Paula'ya anlatmıştı Czendrik ailesi ile alâkasını nasıl kestiğini — dayılarının bu teklifine pek hayret etmemişti, sanki böyle bir teklifi bekliyormuş gibi; sadece ve katiğ olaark olmaz cevabını vermişti. Emilia teyzeleri otuzunu geçkin bulunuyordu. İki sene evvel, babalarının mani olmak istemesine rağmen yapılan ameliyattan sonra da daha fazla topallamağa başlamıştı.

Elmir dayı, sesinde at simsarlarının sesindeki o, karşısındakinin sözlerine hiç kulak asmadan kandırmağa çalışan tonla:

— Olgun, mükemmel bir mahlûk, diyordu. Sen onu herkesten daha iyi tanırsın, Laszlo. Bilirsin ki, hafifmeşrep bir kadın değildir, mükemmel bir karı olur sana.

Babaları:

— Evet, biliyorum, diye cevap veriyordu. Gücüne gitmesin amma, Elmir, benim alacağım karı o olamaz.

Elmir'i öfke basıyor, alnından terler akıyor, yine de münakaşayı bırakmıyor! hiddet içinde, fakat hakikaten hayran olunacak bir zekâ ile:

— Emsalsiz bir kadındır o! diye bağırıyor. Peştede bir kütüphane, hem de ciddiğ, dindar bir kütüphane şiirlerini kitap halinde çıkaracak!

Babaları:

— Ben de iftihar ederim, diyor. Alırız bir tane kitaptan.

Elmir dayı, heyecandan yerinde titreyerek:

— Biliyorsun, takdir ediyorsun bak! diyor.

Babaları, biraz tahaf gülümsiyerek:

— Tabii, diyor, senelerdenberi...

Elmir dayı, belki onuncu defa hiddetten soluyarak:

— Ya alacağın kadının ailesi?! diyor. Ailesinin ehemmiyeti yok mu sence hiç? Czendrik ailesine mensup olmaya kıymet vermiyor musun sen? unutma ki, zavallı Maria ölünce Czendriklerle Hegedüs Lâszlo arasında bir alâka kalmadı!

(Devamı var)

Yeni Neşriyat

"Belleten„

Çok değerli yazılarla çıktı

Türk Tarih Kurumu tarafından üç ayda bir neşredilmekte olan bületenin 3 ve 4 üncü sayıları bir arada ve çok kiymetli ilmî makaleleri muhtevi olarak intişar etmiştir. Bu nushada Türk Tarih Kurumu asbaşkanı Profesör bayan Afetin "mukaddes tabanca" adlı ve Atatürkün hayatına aid çok değerli bir makalesi ile Hüsrev Sami Kızıldoğanın yine Atatürkün hayatına aid vatan ve hürriyet, ittihat ve tarakki adlı güzel bir yazısı mevcud olduğu gibi Türk Tarih Kurumu üyelerinin ve diğer ilim adamlarının Türk Tarihine dair orijinal etüdleri ve ayrıca birçok vesikaların ve eserlerin fotografileri de vardır. Her nushası Türk Tarihine aid en yeni malzeme ve etüdleri ihtiva eden belleten ilim âleminde gittikçe ehemmiyet kazanan bir mevki almaktadır.

HALK BİLGİSİ HABERLERİ

Eminönü Halkevi Dil, Tarih ve Edebiyat komitesi tarafından her ay çıkarılmakta olan Halk Bilgisi Haberleri adlı folklor mecmuasının 77 nci sayısı çıkmıştır. Bu sayıda:

Balkesirde çocuk ve doğum hakkında inanmalar (M. Halit Bayrı), İstanbul masalları (Naki Tezel), Bozkır âdetleri (O. T. Meyreli), Bursa esnaf cemiyetleri (Loncalar) (Davut Zeki) vardır. Bütün okuyucularımıza tavsiye ederiz.

SAĞLAM

Bu değerli mecmuanın 12 inci sayısı çıkmıştır. Faydalı sıhhat yazıları ve bir hikâyeyi muhtevidir. Karilerimize tavsiye ederiz.

Mahkemelerde

iki numaralı erkek kız

Sabık nişanlısına küfür ettiği için hapse mahkûm oldu

İstanbulun iki numaralı erkek kızı Ortaköylü Bedi, yahut Bedia, Beyoğlu Cürmümeşhut mahkemesi tarafından hapse mahkûm edilmiştir.

Bu erkek kızı, ailesi bir müddet evvel Yunus adında birine nişanlamışlar, fakat sonra nişan bozulmuştur.

Yunus da bir müddet evvel kızın evine girmek istemiş eve taarruz suçundan mahkûm olmuştur.

Nihayet üç gün evvel Bedia Beşiktaşta Yunusun çalıştığı dükkânın önünden geçerken Yunus ile karşılaşmış bir takım fena sözler söylemiştir. Hakkında derhal zabıt tutulan erkek kız Beyoğlu Cürmümeşhut mahkemesine üç gün hapse mahkûm olmuştur.

Fakat yaşı küçük olduğundan cezası bir güne indirilmiştir.

OTOBÜS DAVASINDA DÜN DE ŞAHİTLER DİNLENDİ

Otobüs dedikodusu etrafında açılan davaların görülmesine Asliye birinci ceza mahkemesinde dün devam olundu.

Recaî Baban Ankarada hastalanmış, mahkemeye rapor göndermiştir. Mahkeme duruşmaya Ricaisiz devam etmeğe karar verdikten sonra şahit olarak Akşam gazetesinden Vâlâ Nurettin, Kurun gazetesinden Yekta Ragıp Önen ve Hüsamettin şahit olarak dinlendiler.

Vâlâ Nûrettin, bir şey bilmediği sadece arkadaşı Ragıbın Avni Bayere telefon ettiği sırada muhavereyi kısmen kulak misafiri olarak işittiğini söyledi.

Bundan sonra Kurun ve Haber gazetesi muharrirlerinden Yekta Ragıp Önen çağırıldı; şu ifadede bulundu:

— Ogün belediyede Avni Bayer adında birinin Ahmet Emin Yalman'a bir protesto keşide ettiğini duydum. Derhal gazeteye geldim; telefonu açtım, bir kadın çıktı. Avni Bayeh yok, otomobil ile gezmeğe gitti; dedi. Akşam beş buçukta tekrar aradım; bu sefer Avni Bayer açtı. Ahmet Emine otobüs ruhsatiyesi alması için bin lira verdiğini ve şahitleri bulunduğunu söyledi. Kendisine paraya mukabil makbuz alıp almadığını sormadım. Sonra bu konuşmayı Resmi ile beraber hem Kurunda hem de Haberde bastık.

Avni Bayer söz istedi ve:

— Ben yekta Ragıp ile on iki senedenberi tanışırım. Gazeteci olarak yalnız kendisi ile konuştum. Başka bir gazeteciye bir tek söz söylemedim. Yekta Ragıba Ahmet Emine bin lirayı depozito olarak verdim, dedim.

Mahkeme, Celâl ve Cavit isimli şahitlerin çağırılarak dinlenmesi için duruşmayı önümüzdeki Perşembe günü saat 2 ye bıraktı.

Aşıkının elbiselerini alıp kaçan

Arzu kız iki ay hapis yatacak

Arzu adındaki genç bir kız, bir gün Hasan adında birisi ile tanışmış, Hasan kendini Şehzadebaşındaki odasına davet etmiştir.

Hasanın davetini kabul eden Arzu, o gece orada kalmış, fakat ertesi sabah Hasan uyanmadan kalkarak, Hasanın elbisesini çalıp savuşmuştur.

O vakitler yakalanarak Sultanahmet ikinci sulh ceza mahkemesine verilen Arzu, nüfus tezkeresini getirmek üzere serbest bırakılmıştı. Fakat Arzu bir daha mahkemeye uğramamış, Adanaya kaçmıştır.

Tevkif olunarak dün İstanbula getirilen Arzu Sultanahmet sulh ikinci ceza mahkemesi tarafından iki ay müddetle hapse mahkûm olmuştur.

* Kızılay Kurumu Bakırköy şubesi cumartesi gecesi Cumhuriyet Halk Partisi salonunda bir balo verecektir.

BENJAMINO GIGLI

KALBİN SESİ

Filminde. Pek yakında SAKARYA Sinemasında

Bal Kavanozu

Bir polis hikâyesi

ÇEVİREN: Ibrahim Hoyi

(Dünkü sayımızdan devam)

— Nasıl, nereden başlıyacağımı şaşırıyorum. Hepsi aklımda. Lâkin, geliniz görünüz ki söyliyemiyorum, dedi.

Yunanlı:

— Bana bak delikanlı, sana yolunu ben göstereyim. Ilk doğduğun gündenbaşla anlatmaya. Aşk romanları yazanlar, hep böyle yaparlar.. diye alay etti.

Rus ta kuru ve isteksiz bir kahkaha savurdu:

— Burada sabahlamamızı mı istiyorsun?.

Bu sefer ben söze karıştım:

— Hemşerim, Prag civarında Polmada doğmuştu..

Hemşerim kafasını salladı. Ve:

— Yanlışın var Cözef Vitek, dedi. Benim doğduğum köy, Polma kaadr büyük değildi. Biz Polma'ya daah sonraalrı geldik. Ben o zamanlar, on yaşında idim.

— Ruyanızdan sonra demek.. dedi Rus.

— Evet ruyamdan sonra.. Bu vakadan evvel, bugün ismi bile bilinmiyen bir köyde oturuyorduk. Ailem fakirdi. Muhitimiz de fakirdi. Köyün bütün canlı kulunu saysanız, yüzü geçmezdi. Bu köy, dağ cihetinde bulunuyordu. Babam da odunculuk ediyordu.

Rus yoldaş başını sallıyarak gülümsedi:

— Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, fakir bir oduncu varmış... Yahu bu peri masalını andırıyor.. dedi.

Hemşerim, öksürdü. Boğazını temizledi ve sözüne devam etti:

— Babam abus çehreli bir adamdı. Anam da hiç gülmezdi. Şurasını da pekâlâ bilirsiniz ki dağlarda yaşıyanlar, ovaalrda yaşıyanlar kadar neşeli, güleç ve mesut değildirler. Kışın, dünya bembeyaz kesilir ve aşırı derecede sessiz olur. Yazın da, ağaçlar, güneşi yutan geniş gölgelikler vücuda getirirdi... Bir ilk bahar sabahı, oldukça kalabalık bir göçmen ailesi, köyün biraz uzağında çadırlarını kurdular.

Bunlar neşeli, gamsız, tasasız insanlardı. Akşamları, musikileri ile çınlayan kahkahalarının akisleri bize kadar gelirdi. Bazan da, yaprak kımıldamadığı zamanlrda da, hora tepişlerini bile duyardık.

— Muhakkak çingenedirler... dedi Yunanlı..

Polnalı delikanlı, hayır demek ister gibi başını salladı.

— Hayır, dedi. Bunlar işçilerdi. Bunlar zengin emlâk sahipleri tarafından, elektrik yapmak için çaylara taramaya yapıya gönderilen amelelerdi. Elektrik nedir, ne işe yarar?.. Bunu o zaman bilmezdim. Ailem de, basit insanlar olduklarından, onlar da bilmezlerdi. Üstelik merak ta etmezdim.

Çalgıları, kahkahaları ve hora tepişleri bana yetiyordu. İlkbahar geçti, yaz geldi. Ve onlar da her gece, vur patlasın, çal oynasın eğlendiler.

Yunanlı arkadaş, biraz da öfkeli öfkeli:

— Yahu, diye sordu.. Bütün bu teferruatın bir kadınla ilişiği, münasebeti nedir?.

— Çenen pırtı be herif..

— Yazın ilk gününden itibaren babamın işi çoğaldı, başından aştı. Çayın melhuz olan taşmasına mani olmak için, ağaç, kütükler kesecekti.

Set yapılsın, diye.. her gün güneşle beraber kalkıyor ve ormana gidiyordu. Ve her gün de, sular kararınca, keyifli keyifli danseden, şarkı söyliyen bu adamları görmeğe can atarak, ne olur beni de götür, diyordum. Tam kandıracağım sırada, annem pişmiş aşa su katarak:

— Çocuğu "ellerin içine sokmak doğru değildir, diye atılınca, babam gülerek bunlar yabanî mi, şeytan mı, diyordu. Bununla beraber, ortada eli böğründe kalan yine ben oluyor, baabm, omuzunda pırıl pırıl parıldıyan baltası, işine gidiyordu.

— Ne kadar ağlasam, yırtınsam fayda etmiyordu. Annem, göndermek husususunda nuh, diyor peygamber demiyordu.

Rus, Yunanlı arkadaşıma dönerek: Nasıl, aşk, mülkiyet hırsıdır demiştim.. Gördünüz mü?.. dedi.

Hemşerim, sözüne devam etti:

— Bir gün, ikindiye doğru, makaracının biri evimize uğradı. Heybesinde, toplu, dikiş iğneleri, tokalar, firketeler, kordoneler vardı. Annem daha ziyade, kordeleler, kolalı mendiller ve üzerine gül resmi işlenmiş tokalı kadife kemerlerinden hoşlanıyordu. Parası yoktu ki alsın, buna rağmen hepsini alıp bakıyor. Elini sürüyordu. İşte bunları ilkin bir hayranlıkla temaşa eder ve alamayacağı cici biciler, encik boncuklar için pazarlıkla meşğul iken yavaşça kapıdan sıvıştım. Uzakta babamın baltasının çıkardığı sesleri, ve çayın suyunu durdurmaya çalışan işçilerin haykırışlarını ve mütemadiyen inen, çekiç ve balyözlerin akseden çınlayışlarını duydum. Desterelerin gıcırtılarını ve öküleri işlerine bağlıyan zincirlerin şakırtıları kulağıma geldi. Başımı çevirdim. Anneme baktım. O, o bayıldığı meşgalesi arasında aklından çıkmıştım. O beni unutmuş, ben de ormana doğru uzanan caddede bulunuyordum. Koşmaya başladım. Hür olduğumu hissediyordum. Mesuttum.

Hemşerim, öksürdü. Gözleri parlıyordu. Kimse konuşmıyordu. Dilinin ucunda herdem bir nükte, bir alay meyzuu olan Yunanlı arkadaşım bile susmuştu. Çünkü, hepimiz, ormanın o kuytu sessizliğine koşan dört çocuk olmuştuk, sanki.. annelerimizden kaçan çocuklar bizlerdik gûya... Ve tıpkı o çocuklar gibi, bu dünyanın ne biçim bir şey olduğunu anlamak istiyorduk.

III

Hemşerim kestiği yerden sözüne başladı:

— Koştum, koştum. Sesler yakınlaştıkça, yakınlaştı. Karşıma, bir yar üzerine atılmış bir köprü çıktı. Amma, öyle, taştan örülme, veyahut kalın keresteden yapılma bir köprü sanmayınız. En hafif bir rüzgârda bile, beşik gibi sallanan çerden çöpten bir şey. Durakladım. Ve ilk defa olarak ürperdim, titredim. Beni unutan, makaracının, encik boncukları üzerine eğilmiş olan annem gözümün önüne geldi. Ayağımı köprüye attım. Sallandı. Yüreğim ağzıma geldi. Amma, yılmadım ilerledim. Öbür tarafa ulaştığım zaman sık sık soluyor, ve iki yanağımdan da nahbu büyüklükte ter damlaları akıyordu. Fakat birden açıldım. Korkum geçti. Zira aşağımda dağın o boşluğunda yamaçların kenarlarında bir takım insanların kargalar gibi kaynaştığını görmüştüm. Şaşırdım, apıştım kaldım.

Dünyada bu kadar insanın olabileceğini aslâ düşünmemiştim.

Bu muazzam ağaçların alçak dallarını, asma kötüklerine çarpa çarpa, takıla takıla onlara doğru sürünmeğe başladım. Bir knoce üzerinde güneşli bir nokta bularak oturdum ve seyretmeğe başladım.

Hayatımda böyle bir manzara görmemiştim ben.. Yüzlerce adam eğilmiş bir halde çalışıyor, yamaçlarda bulunan makineler, yonttuklarını tekrar geriye vererek dumanlar çıkarıyor, büyük büyük arabalar, öküzler ve atların yardımına muhtaç olmaksızın kendi kendilerine işliyorlardı.

Sıcak bir gündü. Fakat o anda soğuk bir rüzgâr esmeğe başladı. O adamların tunçlaşmış, güneşten yanmış vücutları artık güneş ışığında parlamıyordu. Vaktin epeyce geçmiş olduğunu, eve dönmenin lâzım geldiğini anladım. Kalktım.

Tekrar köprünün başına geldim. Fakat gündüz ışığında yaptığım şeyi şimdi bu alaca karanlıkta başarabilecek cesaret kalmamıştı bende. Sonra rüzgâr daha şiddetlenmiş ve enten püften köprüyü asma dalı gibi sallamaya başlamıştı.

Edebî roman: 47

OSMANOFLAR

YAZAN: Kenan Hulûsi

Neler vardı kendi odasında... Karışık birçok hatıraları... Belki bunlar birer resim, mektup yahut herhangi diğer bir hatıra değildi; çünkü ne Zehra, ne de kendisi biribirlerine tek birer satır yazmamışlar ve yalnız tesadüf ettikleri ilk dakikada konuşulan kelimelerin kudreti altında kalarak yaşamışlardı. Bu itibarla odanın içerisinde ortaya çıkararak yeniden ve bir kere daha okunacak, yahut seyredilecek bir hatıra yoktu; fakat duvarlara asılan seccadeler, yahut yerlerde tıpkı Zehra Osmanofun koyduğu gibi duran halılar; masanın şekli; koltuklar, hattâ pencerenin üstüne indirilen perde... Bütün bunlar Zehranın elleriyle dokunduğu bir takım şeylerdi; ve Ahmet Osmanof bütün bunları şimdi birer hatıra olmak üzere telâkki ediyor; imkânı yok hiç birisinin yerini değiştirmek hissini duymadığı gibi, bilâkis, onların içerisinde kafasının dinlendiğini hissediyordu. Hattâ Zehra ile beraber seyahat ederek dinlendiğini... Çünkü karısının bir seyahatte bile olsa nasıl bir hareketle kımıldayacağını bilir; ve yüzünün her düşünceye karşı değişen hususiyetini her dakika yaşayabilirdi. Nitekim Ahmet Osmanof ta bundan başka bir şey yapamamıştı ki... Odasına kapanır kapanmaz, Zehra Osmanofun bütün o eşyaya sinen kokusu içinde bir köşeye çekilmiş ve ilk smanoflara geldiği dakikadan itibaren hemen karısının hâkimiyeti altına girerek hayatında ne kadar yerinde bir iş yaptığını düşünmeğe dalmıştı. Zehranın hâkimiyeti altına girmek!.. Ahmet Osmanofa göre bunda anlaşılamayacak bir teslimiyet ve unutulmayacak bir haz vardı. Onun için de Osmanofların en büyüğü yaptığı hareketten pişman değildi. Onun içindir ki, Zehra Osmanof kocasının Groşenkaya karşı alacağı vaziyetlerde kendisini yalnız başına bulmuyor, bu vaziyetler her ne olursa olsun, tek bir söz bile söylemeden inkiyat edeceğini tasavvur ediyordu.

Halil Osmanofa gelince, Groşenkayı bir fantezi olarak ele aldığı muhakkaktı; hattâ Halil Osnanofun Groşenkayı gördüğü iddia edilemezdi bile; Yuvanna Mihailoviçin kızında, Halil Osmanof kendisini alâkadar edecek bir hüviyet göremiyor muydu yoksa?..

Bu, hiç bir vakit iddia edilemezdi; sadece kardeşinin kıziyle karşı karşıya geldiği dakikalar hayali anası Yuvanna ya kadar uzanıyor, çünkü Gruşekankayı Osmanoflar kanından bir parça telâkki ediyordu; şunu demek istiyorum ki Halil Osmanof Groşenka ile nasıl bir tabiat değiştirirse değiştirsin alâkadar olamazdı, fakat Zehra Osmanof buna hiç bir vakit inanmıyordı ki... Ayni zamanda Halil Osmanof Groşenka ile gerçi şimdiye kadar meşgul olmamıştı; amma meşgul olacak bir şey bulmuyordu. Nitekim bizzat Zehra Osmanof da o kadar meşgul olmamıştı. Fakat, gece vakti bir yaprak yahud bir ağaç kümesine vuran gizli bir aydınlık altında, yaprakların, tanımadığı bir mahlûku gizlediğini görmüştü; ve işin en tuhafı Zehra Osmanof bütün arzularına rağmen bir ışığın aydınlattığı bu yaprak kümelerini elleriyle şöyle birer birer muayene edip içinde gözleriyle gördüğü mahlûku ortaya çıkarmaya cesaret edemiyordu. Ortaya çıkarmak mı? Buna değil; hattâ oraya doğru yürüyerek yanına gelmeğe bile cesaret edemiyor.. Ve tıpkı bunun gibi Halil Osmanof da gözlerine vuracak ışığın bu mahlûku ona da aşikâr etmiyeceği ne malûmdu? Halil Osmanof gerçi şimdiye kadar uzak kalmış ve Groşenkada kendisini alâkadar edecek bir hüviyet bulmamıştı; fakat yine Halil Osmanofun gözleri önünde, kardeşi Yusufa aid hâdiselerden başka diğer bütün hâdiseler kapalı birer kutu değil miydi? Hattâ Halil Osmanof kardeşine aid hâdiseleri bile yalnız bir tarafından görür; içinde beslediği bir av köpeğinin kendisini götüreceği yere itimad ederdi. Ve Zehra Osmanof Halilin tabiatını yaşarken bütün bunları tahayyül ediyor, fakat hiç bir vakit bir neticeye varamiyordu. Daha doğrusu bir neticeye varıyordu; Groşenkanın da inkişaf eden tabiatı Halil Osmanofun bir türlü anlamak istemiyeceğine!..

Yalnız, Groşenkanın babası Yusuf Osmanof, Zehranın bu girift düşünceleri nihayetinde şimdiye kadar ümid ettiğinden daha çok kendisine cazip görünüyordu.

Yusufun, kızı Groşenkada uyanmağa başlıyan arzuları büyük bir zevkle seyredeceğinden kim şüphelenirdi?. Belki de bu arzular onu Yuvanna Mihailoviçten bile uzaklaştıracaklardı.

Ne güzel bir fikir!.. Halil Osmanofun şimdiye kadar icad etmeğe çalıştığı, fakat imkânı yok elde edemediği bir fikir. Yusuf ,kızı Groneşkada böyle bir tabiat görür görmez onun üzerine düşecek, anası Yuvanna Mihailoviçin aşkı yanında unuttuğu kızı Groşenkanın üzerine... Ve orada, yavaş yavaş açılarak, hattâ kızı hiç bir şey söylemese ve babasını teselli etmese bile, anasına aid hatıralardan hiç konuşmiyacaklar mıydı? Yusuf Osmanof Yuvanna Mihailoviçi yeniden yaşıyarak bütün bu hatıraları birer birer anlatacak ve belki kızı Groşenkayı Osmanofların aleyhine doldurabilirdi da...

Ya Halil Osmanof bu yaklaşmağa karşı ne düşünecek?.. Osmanoflar arasındaki hakikî çarpışmanın Zehra Osmanof asıl burada başlıyacağını biliyordu. Fakat geri dönmesi imkânsız bir çarpışma... Halil, Yusuf, Groşenka ve kendisi... Belki Halil, ilk dakikalar Groşenkada kardeşinin Yuvanna Mihailoviçi unutacağını zannedecekti.

Yusuf Osmanoftan, yahud hâdiselerin gidişinden bunu bekliyecekti de.... Fakat; hiç bir vakit neticenin böyle çıkmadığını görünce Halil Osmanof bir karar vermek mecbuhiyetinde kalacak, nasıl bir karar?.. Yuvanna Mihailoviçten olduğu gibi kızı Groneşkadan da Yusufu ayırmak mı? Nihayet bir gün Groşenkanın, Osmanoflar ve en çok Halil Osmanof aleyhinde doldurarak ümid edilmiyecek bir şey yapabileceği tahmin olunabilirdi. İşte Zehra Osmanof plânın burasında meydana çıkmak ve Gronşenkada gördüğü yeni tabiatı Yuvanna Mihailoviçin kendisini bir türlü bırakmıyan hayaleti boğar gibi boğacaktı. Çünkü, en açık bir hakikat olarak hayatında aradığı sükûta Groşenka ile yeni bir darbe indirebilmek üzere olduğunu tasavvur ediyordu, halbuki daha iki sene evvel Osmanofların arasına girdiği zaman ancak bir çocuk olan Groşenkanın buyumiyeceğini düşünmüştü; hattâ, bunu aklından geçirmemişti bile, bir fidanın bir gün meyve vermesi!... Zehra Osmanof bir bahçede belki bunu düşünebilir; fakat Osmanoflara adım attığı dakika oyuncaklar arasında bulduğu duğu Groşenkada nasıl düşünebilirdi?..

BİR TREN FELÂKETİ

Filibeden Karnabada daha döndüğümüz gece bizi Osmanoflardan evvel karşılayacak bir çok hâdiselerin kımıldamağa başladığını keşfettim; ne Zehra ne de ben, odalarımızda, Osmanoflardan ayrıldığımız dakikaları henüz düşünmeğe vakit bulamamıştık ki Aydos tren felâketinin haberi kasabayı birdenbire bir sel gibi bastı.

Kendi hesabıma Karnabada daha dönmeden çok evvel, Osmanoflarım aleyhine hazırlanan bir komplonun ümit edilmiyecek bir yerde patlak vereceğini biliyordum, hattâ Zehra Osmanofun geri dönmek istediği dakikalar bu arzusuna mani olmamıştım. Ve çünkü Osmanofları yeni bir hayata doğru götürecek bütün hâdiseleri Zehra Osmanofun yakından görmesini ve tek bir kelime ile bu hâdiselere kendine göre bir mana vermesini istiyordum. Zehra Osmanof da Groşenka için kımıldamaya başlıyan düşünceler benim için yalnız Zehra Osmanofun fantezi bir tarafı olabilirdi. Her şeyden daha ziyade Osmanofları kendi idaresi altına alarak Zehra Osmanofun Karnabad cıvarında dolaşan yeni komplolarla karşı karşıya gelmesi lâzımdı.

(Devamı var)

Robert Taylora Rahibeler de aşık!

Bilhassa Londralı daktilo ve satıcı kızların meftun oldukları Robert Taylor şimdi Ingilterede bir başka zümreyi de kendine meclûp etmiş:

Robert Taylorun çevirmiş olduğu dinî mevzulu bir film Londradaki büyük bir klisede gösterilmiştir. Bu filmde artisti seyreden papaz ve rahibeler kendisine hayran olmuşlar...

İngilterede bir klisede film gösterilmesi ilk defa olmuş değildir. Bundan sonra da her klisede sinema gösterilmeye başlıyacağı zannediliyor.

Poliste

Zabıta sekiz kişiyi mahkemeye verdi

Dün mezbahada paçahane ile işkembe kısmında zabıta memurları tarafından bir kontrol yapılmış, Hamza, Yanko, Dilâver, Aziz Mihael, Sabri, Tuna, Demir Koça isminde sekiz kişinin Arnavut tebeasından olmalarına rağmen küçük sanatlar kanununa muhalif olarak çalıştıkları tesbit edilmiş, hepsi mahkemeye verilmişlerdir.

EŞYA TOPLARKEN — İki gün evvel hapishaneden çıkan sabıkalılardan Mehmet evvelki gece Kadıköyünde Kurbağalıderede 11 numaralı kulübeye girmiş, Karacanın eşyalarını toplarken görülmüştür.

Karacanın feryadına zabıta memurları yetişmiş, Mehmedi yakalamışlardır.

DAM ÜSTÜNDE YAKALANDI — Yeşildirekte Kimsesizler yurdunda oturan Semih isminde genç evvelki gece herkes uykuda iken dama çıkmış, damdaki kurşunları sökerden bekçi tarafından yakalanıp karakola teslim edilmiştir.

PARA ALIP SENET VERMEDİ MI? — Kadıköyünde fırıncı Ali zabıtaya müracaat etmiş, Galatada Ömerabit hanında un tüccarı Koçoya borcuna mukabil 612 lira verdiğini, buna mukabil Koçonun, parayı aldığına dair bir senet ve fatura vermediğini iddia etmiştir. Zabıta tahkikata el koymuştur.

ANKARA VE İSTANBUL TIYATROLARI

Tiyatro mevsimi bu ayın sonunda bitecektir. Bu münasebetle Ankara ve İstanbul Şehir Tiyatroları turneye çıkacaklardır.

Ankara tiyatrosu önce Mersin, daha sonra Bağdada oradan da şark vilâyetlerine gidecektir.

İstanbul Şehir tiyatrosu da Nisanın ikisinde Ankaraya hareket edecektir.

Radyoda Spiker, bir edebî eserden parça okurken: " . . .Uzaktan bir pınarın şıpırtısı kulakları okşarken...,,

— Kefişer —

Lehistanda enteresan bir dava görülüyor

öteki dünyaya döviz kaçıran kadın

Meselenin esası anlaşıldı; fakat iş işten geçtikten sonra..

Lehistanda Ribmik şehri mahkemesi pek yakında enteresan bir davaya bakacaktır. Dava, bir döviz kaçırmak meselesinden ibarettir. Fakat, bu döviz kaçırmanın sebebi araştırılınca, mesele, enteresanlaşmaktadır. Her halde hayli orijinal bir sebeb!..

Bundan 11 sene evvel, Ozlizlek ismindeki bir fabrikatör, yukarı Silizyadaki malikânesinde, hayata gözlerini kapıyor. Bu adam, hali, vakti tamamiyle yerinde olarak tanınmıştı ve dul kalan karisiyle daha yaşları küçük oğullarına bıraktığı miras, yarım milyon zlotiden fazla tahmin olunuyordu. Gayrı menkul olarak küçük bir çiftlik, bir odun kesme fabrikası, bir kiremid imalâthanesi ve geniş ölçüde bir odun deposu... Ölenin dul karısı, işten anlar bir kadın biliniyordu. Bunun doğru olduğu da çok geçmeden anlaşıldı. Dul kadın idaresini eline aldıktan sonra da, gerek kiremid imalâthanesi, gerek odun kesme fabrikası, mükemmel olarak işlemesine devam etti. Çiftliğin geliri de eksilmedi.

Fakat, kendisinden umulan idare kabiliyetini gösterebilen bu kadın, vaziyetin böyle düzgün gitmesine rağmen, devamlı surette para sıkıntısı çekiyordu. Boyuna para gelmesine rağmen, kasalar, hemen daima tamtakırdı. Arada geçen zaman zarfında büyüyen ve rüşdünü ispat eden en büyük oğlu, vaziyeti esrarengiz gördü ve düşünceye daldı.

Onun hesablamasına göre, gelir ihtiyaçlarına yetmek şöyle dursun, hattâ birikebilecekti. Halbuki yetişmiyor, fazla gelecek yerde eksik geliyordu.

Delikanlı bu vaziyet karşısında tek başına işin içç yüzünü araştırmağı tasarlıyarak Şerlok Holms rolü oynamağa karar vermiş, polis hafiyesi imiş gibi araştırmalara başlamıştır. Bu araştırmalar sırasında, kasanın bir gözünde deste deste mektup eline geçmiştir. Mektuplar, annesine akrabasından biri tarafından yazılmıştı.Bu adam, annesinden kendisinin ruhlar âlemiyle temas halinde olduğu ve akraba, taallukatının ahrette ne halde olduklarına dair kendisine malûmat verebileceği kanaatini uyandırmıştı. Ve günün birinde de bahtsız kadını teessüre uğratıcı bir haberle şaşırtmıştır. Kadına, ölen bir oğlu ile kocasının ruhlariyle karşılaştığını, bunların ahretteki hallerinden yanayakıla şikâyet ettiklerini, dehşetli azap çektiklerinden bahsettiklerini yazarak, onların azabtan kurtulmaları için tek çare bulunduğunu, bu çarenin kefaret makamında olmak üzere "Öteki dünya" ya para yollamak olduğunu ortaya atmıştı. Böyle yapıldıkça ahrette onlara azap çektirilmiyecek, hiç değilse şimdikinden daha mülâyim davranılacaktı.

Ruhları gördüğünden ve onlarla görüştüğünden bahseden adam, sırf hayır işlemek için bu müşkül işi, yani ahrete para yollamak işini üzerine almaktan çekinmiyeceğine de bilhassa işaret etmekten geri kalmamıştır.Ve kendisi Alman toprağında bulunduğundan, kederli dul kadın, parayı bizzat hududdan geçirmeği, yani Lehistan dışarsına kaçırmağı da gözüne aldırmış, sırf kocasiyle oğlunu azabda bilmekten gelme üzüntü ile böyle kanunda ceza yazılı tehlikeli bir harekete girişmeğe katlanmıştır.

Başlangıçta, ruhlar âleminde söz sahibi olanlar, ölenlerin azabını hafifletmek ve hattâ hiçe indirmek mukabilinde oldukça az mikdarda paraya kanaat etmişlerse de, anlaşılan para yedikçe bunun tadını almışlar ve iştahları arttıkça artarak, pazarlıkta kendilerini ağır satmak yolunu tutmuşlardır. Yollanan parayı azımsayorlar, külliyetli para çekmek istiyorlar ve bu dünyada iş kadını olan madam Ozlizlek, "Öteki dünya" nın iş adamlariyla pazarlığa girişmekten çekindiğinden,, istedikleri parayı yolluyor. Tabiî Alman toprağındaki akrabasından adam vasıtasiyle!..

Hattâ bir defasında ahbab bir kadının da kendisine yardimiyle hudud ötesine 28000 zloti geçiren dul kadın, bazan para yollamakta bir parçacık gecikti mi, derhal bir ihtarla karşılaşıp tüyleri diken diken oluyor. Ruh âlemiyle temas halinde bulunduğuna dul kadını inandıran Almanyadaki adam, gönderdiği ihtarlı mektupta, ölen fabrikatörle oğlunun ahrette yeniden çekmeğe başladıkları azapları öyle bir anlatıyor ki, kadıncağız ürkerek, derhal kasasını karıştırıyor, mevcudunu yola çıkarmakta acele ediyor.

Bu arada nakil esnasında da arızalar vukua gelerek, yollanan paranın Almanyadaki vasıtasiyle ahrete gitmesinin imkânını ortadan kaldırıyor. Meselâ

☛ *(Lûtfen sayfayı çeviriniz)*

İşaretler:

Millî müdafaa

Türkiye Cumhuriyeti bu sene milli müdafaa için kabarık rakamlar kabul ediyor. Bu rakamların ifade ettiği manayı hudutlandırmak, ve bütün ruhiyle kavramak için dünyanın silâhlanma yarışındaki harikulâde cesaretini ve Türkiyenin bu dünya ortasındaki manzarasını hatırlamak lâzımdır.

Esasen milli müdafaanın manası Türkiye için bir taraftan bir tarihi hâdise, bir taraftan bir coğrafya zarureti olarak mevcuttur.

Türkiyenin yurdda sulh, cihanda sulh prensibini tahakkuk ettirmesi için tarihin ihmallerini yenmeğe, coğrafyanın zaruretlerini yerine getirmeğe, ve yaşadığımız günlerde muvazenesini kaybetmiş dünyanın halini gözönünde bulundurmak mecburiyetindedir.

Kuvvetli olmak, dostluk için de, düşmanlık için de şarttır. Sulhün yegâne desteği kuvvetli bir ordu, modern teçhizat, cesareti takviye edecek tekniktir. Türk müdafaayi milliyesi bir taraftan hudutların emniyeti manası ifade ederken beri taraftan da Türkiyede iktısadi kalkınmanın bir parçasını, milli yürüyüş hareketinin bir cüz'ünü teşkil etmektedir.

Son senelerde hepimizin gözü önünde büyük facialar oldu, bitti. Bu facialarm istirabını bir saniye için bir tarafa bırakarak onları objektif bir tahlile tâbi tutmak mümkündür. Bu tahlil noktası insanları her zaman düşündürecek ve müsbet hareketlere sevkedecek bir kudrettedir. İstilâlarm, mağlubiyetlerin, istiklâle veda edişin tek sebebi demeyelim, çünkü bu hâdiseler bir sebeple izah edilemez. Fakat sayacağımız sebep doksan dokuzunu gölgede bırakacak bir mahiyettedir.

Bu sebep silâhını kendisi yapmayan, piyasadan satın alan devletlerin harp borusu çalmdığı gün pazarlarm, kendisine kapalı olduğunu görmesidir. Silâh pazarları politika yaptıkları gibi, politika da onlara istediği çeşniyi verebiliyor. Harp patladığı gün, silâhsızlar, kapı, kapı dolaşıp, avuç, avuç para döktükleri halde pazarlarm kapıları suratlarına kapanmaktadır. Ve aldıkları sadece nasihattir.

* * *

Türkiye kaybolmuş mazinin ihmallerini ve yarının muhtemel âkibetlerini bir çırpıda halletmek için milli müdafaayı birinci plâna almaktadır. Bu plân hürriyetin, ve yarınki mes'ut Türkiyenin garantisidir.

SON HABERLER

Avusturya - Almanya

Almanyada yeni kanunu esasi

Rayhstag bugün toplanıyor

Berlin, 17 (Hususi) — Yarın (bugün) toplantıya çağırılan Rayhstagda yeni bir kanunesasi meselesi konuşulacağı zannedilmektedir.

Filhakika, Avusturya mebuslarının Alman mebusan meclisine iştirak edebilmeleri için, kanunuesasside bir değişiklik yapılması icap etmektedir. Bu suretle, Avusturya mebusan meclisi ile Rayhstag birleşmiş olacaktır.

Avusturya Hudutları Kapalı

Viyana, 17 (A.A.) — Royter Ajansı muhabirinden:

Avusturyanın bütün hudutları dün öğledenberi kapanmıştır.

Yahudilerin ve anaları, babaları Yahudi olan kimselerin hududu geçmesi menedilmiştir, fakat ecnebiler, umumiyetle hududu geçebilirler.

Irka ve izdivaca müteallik olan Alman kanunlarının Avusturyada derhal tatbikine girişileceği beyan edilmektedir.

Viyanada Komünist Taraftarları

Viyana, 17 (A.A.) — Emniyet müdürlüğünden bildirilmiştir: Komünist taraftarları, üniformalar giyerek evlerde araştırmalar ve kanunsuz tevkifler yapmak suretiyle âmme emniyetini bozmaktan geri kalmıyorlar. Polis, canilere karşı fevkalâde şiddetle hareket edeçektir.

t

Şuşnig sihhatte fakat evlendiği belli değil

Prağ; 17 (A. A.) — Şuşnigin nişanlısı kontes Fugerin annesi kontes Şömborn Belvederde hapsedilmiş olan kızı ile eski Avusturya başvekilinin sihhatte olduklarını haber almıştır.

Kontes kızı ile nişanlısının izdivaçları hakkında birşey bilmemekte olduğunu ilâve ediyor.

Froyd tevkif edilmemiş

Viyana: 17 (A. A.) — Meşhur psikanalist Zigmund Froydun tevkif edilmiş olduğuna dair olan şayialar tekzip edilmektedir.

Viyana, 17 (A. A.) — Dün akşam birçok tanınmış yahudiler tevkif edilmiştir. Vindsor dükünü birçok defalar malikânesinde kabul etmiş olan meşhur banker Lui Roçild de mevkuflar alasındadır.

Büyük ziraat kongresi

Bir ay sonra toplanıyor

Ankara, 17 (telefonla) — Büyük ziraat kongresi 18 nisan pazartesi günü Başvekil B. Celâl Bayar tarafından açılacaktır.

Kongreye meclis ziraat ve iktısad encümeni azaları ile ziraat enstitüsü profesör ve doçentleri, alâkadar müessese müdürleri, vilâyet ziraat odalarının seçeceği çiftçilerden birer kişi olmak üzere 500 kişi iştirak edecektir.

Konuşulacak meseleler arasında pamuk, buğday, ve meyveciliğimizin inkişafı hususunda alınması lâzım gelen tedbirler, ameli ziraat sisteminin tatbiki, tohum islâh evleri, ziraat mekteplerinin inkişaf ve tekâmülü, yeni silolar inşası ve hayvancılığımızın inkişafı meselesi vardır.

Malûmdur ki, memleket, mütehassıs bir heyet tarafından, coğrafî mevkileri nazarı dikkate alınarak, on ziraat bölgesine ayrılmıştır. Kongrede alınacak kararlarla, bölgenin tabiî şartlarına göre ziraat yapılması temin edilecektir.

Ziraat konresi Ankara Halkevinde toplanacak ve müzakereler bir hafta sürecektir.

—o—

Blum istifa mı edecek?

(Üstarafı 1 inci sayfamızda)

bilsiz veyahud hiç olmazsa mevsimsiz olduğunu söylemektedirler.

Blum Meclisten İtimat Reyi Aldı

Paris, 17 (Hususi) — Bugün Başvekil B. Leon Blum mecliste hükûmetin beyannamesini okumuştur.

Beyannamede ikinci Leon Blum kabinesinin hangi şerait dahilinde teşekkül ettiği işaret olunuyor ve kabinenin yine ilk defaki unsurlardan mürekkep olduğu ve halk cephesi etrafında Fransız birliğini toplamağa çalıştığı bildiriliyor.

Başvekil beyannamesinde, bugün Avrupanın, içinde bulunduğu vaziyeti de hatırlatmakta ve bilhassa şunları işaret etmektedir:

Bütün Avrupayı sarsan ve heyecana düşüren ve korkunç inkişaflar doğurabilecek olan mühim bir hâdisenin ertesi günü iktidar mevkiine gelmiş bulunuyoruz.

Her şeyden evvel harici vaziyetin tehlikelerini önlemek mecburiyetindeyiz. Fransa, müttefikan ve büyük bir ihtirasla, sulh istemektedir.

Avrupa sulhü mevzuu bahsolduğu zaman, almaya veyahut kabul etmeye hazır bulunmadığı bir teşebbüs yoktur. Fransa, ayni zamanda, tam istiklâlini hayatî menfaatlerini hudutlarının ve münakalâtının emniyetini muhafaza etmek ve altına imzasını koyduğu taahhütlere, son günlerde yeniden teminat verdiğimiz gibi, tam surette riayet etmek istemektedir.„

B. Blum, bundan sonra hükûmetin meclise verdiği bazı mühim lâyihalardan bahsetmiştir.

Beyannamenin okunmasından sonra hükûmete itimat takriri reye konmuş ve 196 reye karşı 369 reyle Blum hükûmeti itimat almıştır.

Buhran ve muvazene

Vergilerinin birleştirilmesi

Lâyiha bugün son şeklini alıyor

Ankara, 17 (telefonla) — Maliye vekâleti buhran ve muvazene vergileri hükümlerinin birleştirilmesi ve hasıl olacak vergi nisbetinin tahfifi ile kazanç vergisi üzerinde teksifi hakkında hazırladığı kanun projesni bugün başvekâlete takdim etmiştir.

Proje yarın (bugün) icra vekilleri heyetinde görüşülerek son şeklini alacak ve Büyük Millet Meclisinde reye konulacaktır.

Öğrendiğime göre, hazırlanan projede kazanç, buhran ve muvazene vergisi kanunlarının istisnalar kısmı yeni bir şekle bağlanmış, küçük maaş ve küçük ücret sahiblerinin büyük maaş ve büyük ücret sahiplerine nisbetle biraz daha fazla himayesi yoluna gidilmiştir.

Projeye bir de cedvel bağlanmıştır. Cedvelde küçük, orta, yüksek maaş ve ücret sahipleri muhtelif kısımlara ayrılmak suretiyle bunlardan kesilecek kazanç, buhran ve muvazene vergisinin birleştirilmesinden hasıl olacak yeni nispet ve tenzilat tesbit edilmiştir.

Hava kuvvetlerine yardım vergisi aynen muhafaza olunmaktadır.

Buhran ve muvazene vergileri birleştirilmesi ve hasıl olan nisbetlerde tenzilât yapılması, tenzilât varidata yılda 4.5-5 milyon liralık bir tesir yapacak mahiyettedir. Hazırlanan cedvelin ana çizgileri henüz kati olarak bilinmemekle beraber aldığım malûmata göre, meselâ ayda 100 liralık bir ücret sahibi önümüzdeki hazirandan itibaren bugün eline geçen paradan 3-4 lira fazla alacaktır.

Çanakkale

(Üstarafı 1 inci sayfamızda)

1915 de düşman kuvvetleri Çanakkale boğazına hücum etmişti. Fakat, düşman filolarının Bozca ada önlerinde olduğu bir tayyaremizin keşfi ile anlaşılınca bütün Çanakkale boğazı bataryalarımız hazırlanmış, beklemeğe başlamıştı.

O gün Çanakkalede tarihin kaydettiği en büyük kahramanlık sahnelerinden biri cereyan etti: Adedçe ve silâhça kat kat faik görünen düşman kuvvetleri, Türkün tunç göğüsü ile karşılaştı.

Düşmanın on altı zırhlısı, 3 kruvazörü ve bir çok torpidosu mütemadiyen ateş ettiği halde, Türk askerinin bir kütle halinde canlanan manevi kuvvetini kıramadı ve düşmanın bir zırhlısı batıp diğerinin cephaneliği ateş alınca, bütün gemilere ricat emri verildi.

Türk, o gün tarihe büyük bir zafer yaprağı daha ilâve etmişti. Bugün, o mutlu günün yıldönümünü kutluyoruz.

—o—

İngiliz kabinesi

(Üstarafı 1 inci sayfamızda)

intihabata müracaat etmeğe icbar etmesi muhtemeldir.

Muhafazakâr fırka ise her ne bahasına olursa olsun buna mani olmak istemektedir.

Ortada deveran etmekte olan mütenakız şayialara nazaran ya kabinede tadilât yapılacak, httâ kabine istifa ederek B. Vinston Çörçil'in riyasetinde yeni kabine teşkil olunacaktır.

Londra, 17 (A.A.) — B. Loid, Corc, bu sabah Fransaya gidecektir. Vinston Çörçil, hafta nihayetinde Fransaya gidecektir.

B. Loid Corc, hareketinden evvel gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur:

"Siyasî hayata girdim gireli harici işlerile böyle çorba halinde görmedim„ Ispanya hakkında şöyle demiştir:

"Nazırlarımız, varasalar gibi kör olmak ister görünüyorlar„ bazı siyasî mehafil, B. Loid Corc ile B Çörçil'in İngiliz kabinesinin vaziyeti hakkında cenubî Fransada B. Baldvin ve B. Eden ile görüşmelerinin muhtemel olduğunu söylüyorlar.

Hariciye vekili şehrimize gelecek

Dr. Arasın bu mevsimde yapacağı seyahatler

Hariciye Vekilimiz Dr. Arasın yakında şehrimize geleceği haber verilmektedir.

Hariciye Vekilimiz bu mevsim için de muhtelif seyahatlere çıkmak üzeredir.

Kardeş Mısıra yapacağı ziyaretten sonra Mısır kralı Majeste Farukun hükûmet merkezimize geleceği malûmdur.

Dr. Aras, Başvekilimiz B. Celâl Bayarın vaki olan davet üzerine Atinaya yapacağı seyahate de iştirak edecektir.

Bundan başka Saadabad paktına dahil dost ve müttefik dört devletin (Türkiye, İran, Afganistan ve İrak) konsey toplantısı bu mevsim içinde Afganistanın merkezi olan Kâbilde yapılması mukarrerdir.

Dört devlet hariciye nazırlarının iştirakiyle yapılacak olan bu toplantıya iştirak etmek üzere Hariciye Vekilimiz Dr. Aras Kâbile de gidecektir.

Ancak bu seyahatlerin sıra ile tarihleri henüz belli değildir.

Kahire hükûmeti ile çok samimî müzakereler yapılacağı ve binnetice mevcut dostluk münasebatı daha ilerliyeceği gibi, Atina hükûmeti ile de iki dost arasındaki münasebeti daha genişletmeğe yarıyacak anlaşmalar üzerinde görüşülecek ve geçen aylar içinde Ankarada parafe edilen yeni Türk - Yunan muahedesine imza konulacaktır.

Geçenlerde Suriye Başvekili B. Cemil Mardamın bir muharririmize verdiği beyanata bakılırsa, Kâbilde yapılacak konsey toplantısında, Suriye ile de yakın münasebet tesisi meselesinin görüşülmesi muhtemeldir. Suriye Başvekili B. Cemil Mardam, Suriye - Fransız muahedesinin tasdiki işi tamamlandıktan sonra Suriyenin Saadabat paktına iştirak etmek arzusunda olduğunu söylemişti.

—o—

Ispanya

(Üstarafı 1 inci sayfamızda)

faasını tehlikeye sokmakta olduğu" nu beyan eden notasını tetkik etmiştir. Fransa hükûmeti, İngiltere hükûmetinden İspanyadaki ecnebi kuvvetlerin geri alınmalarına medar olmak üzere İspanyol muhariplerî arasında bir mütareke yapılması için bir teklifte bulunmak hususunda önayak olmasını istemektedir.

İyi malûmat almakta olan bir membadan öğrenildiğine göre, İngiliz nazırlarının ekserisi bir mütareke akti için sarfedilecek olan gayretlerin boşa gideceği mütaleasında bulunmaktadır. Bu nazırlar, ecnebi muhariplerin ademi müdahale komitesi marifetiyle, geri alınması lâzımgelmekte olduğu mütaleasındadırlar. Bu zevat, İspanyanın imar işleri için İngiliz parasına muhtaç olacağını ve o zaman İngiltere nin İspanyadaki ecnebi tahakkümünü ortadan kaldırmak için bir tazyik icra edebileceğini ilâve etmektedirler.

—o—

Litvanya

(Üstarafı 1 inci sayfamızda)

ne davranmasını Polonya hükûmetine tavsiye etmişlerdir.

Fazla olarak Fransa sefiri, şimdiki gergin beynelmilel vaziyet karşısında Polonya matbuatının Çekoslovakya aleyhindeki neşriyatına nihayet verilmesi temennisinde bulunmuştur.

LEHLER, LİTVANYA ARAZİSİNE GİRDİLER

Kaunas, 17 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre, 15 kişilik bir Polonya müfrezesi Litvanya arazisine girmişse de Litvanya hudut muhafızlarının müdahalesi üzerine geri çekilmiştir.

Paris, 17 (A.A.) — Polonyanın Litvanyaya karşı Hitlerin Avusturya hakkında kullandığı usulleri tatbik edeceğine dair Berlinden gelen haberler, burada biraz heyecan uyandırmıştır.

Lehistan ultimatom verdi

Varşova; 17 (A. A.) — Bugün Litvanyaya gönderilen Polonya notası hakkında aşağıdaki izahat verilmektedir.

Bu nota, bir ültimatimdur. Bu ültimatomla, Polonya Litvanyadan, enerjik bir surette iki memleket arasında diplomatik münasebetlerin derhal tesisini istemektedir. Aksi takdirde Polonya, 11 mart hudud hâdisesinden askerî harekât da dahil olmak üzere, en enerjik neticeler istihraç edecektir.

Eyi haberler

(Üstarafı 1 inci sayfamızda)

mız protestolar ile millî davamızın bu tarzda entrikalı teşebbüslere asla tahammülü olmadığını anlattık. Hatayda azlık adı altında toplanan karışık unsurların yekûnu Türk nüfusundan fazla olduğu farzedilse bile burada kurulacak yeni rejim Türk hâkimiyetini temin etmezse böyle bir anlaşmanın Türkiye için asla manası olamiyacağını ifadeler ile söyledik.

Öyle zannediyoruz ki, Cenevrede Türk tezi bu kadar açık ve kati surette ortaya koyduktan sonra Fransızlar ile aramızda yapılacak yeni anlaşmada, artık tatbikat bakımından, şüphe ve tereddüz edilecek bir nokta olamaz. Buna rağmen tatbikat da vine zorluk çıkarıldığı takdirde bu vaziyeti iyi niyet eseri olarak göstermeğe imkân bulunamaz.

Kaldı ki, dünyanın umumî vaziyeti de bundan bir yıl evvelkine nispetle çok değişmiştir. Suriyedeki Fransız müstemlikecilerinin şahsî ihtirasları için bugünkü ahval ve şerait içinde Türk dostluğunu feda etmeği göze alacak kadar gafil bir fransız haricivesi, bir fransız hükûmeti bulunabileceğini akıl ve hayale kabul edemeyiz.

İşte bu mülâhazalar üzerinedir ki bu defa Cenevrede hazırlanan Türk-Fransız anlaşmasını nikbinlik duyguları ile karşılıyoruz. Hatay davamızın kısa bir zaman zarfında fiili tatbikat sahasında tahakkuk edeceği ümidi ile hâdiselerin inkişafını bekliyoruz.

ASIM US

—o—

Çekoslovakya

(Üstarafı 1 inci sayfamızda)

büyük devletlere birer beyanname göndereceğini bildirmiştir.

B. Litvinof, bundan başka, Sovyet Rusyanın herhangi bir yeni taarruz hareketini durdurmağa ve mütemadiyen artmakta olan yeni cihan katliâmı tehlikesini bertaraf etmeğe matuf her türlü kollektif harekete iştirake amade olduğunu söylemiştir.

İNGİLTERE İYİ KARŞILAMADI

Londra, 17 — Havas Ajansı muhabirinden:

Londranın resmî mahafili, Avusturyanın Almanyaya ilhakı ve Çekoslovakyaya karşı yapılan tehditlerin ihdas etmiş olduğu vaziyetin tetkiki maksadiyle beynelmilel bir konferans aktedilmesi için B. Litvinof tarafından yapılmış olan teklifi gayri müsait bir surette karşılamıştır.

ÇEKOSLOVAKYADAKİ ALMANLAR

Prag, 17 — Alman çiftçiler birliği bir beyanname neşretmiştir. Bu beyannamede Sudet Almanlarının mukadderatlarının Almanyaya tâbi olduğu, millî birliklerini müdafaa için çalışacakları, bunun için de yakında parlâmentoya üç kanun teklif edecekleri bildiriliyor.

Bu kanunlardan biri ile Çekoslovakyadaki Almanlara "kültürel, iktısadî, idarî ve içtimaî, millî muhtariyet verilmesi" istenecektir.

Diğer kanun ile de Çekoslovakyadaki Almanların Çek ve İslavlar gibi ayni hukuka sahip olmaları istenmektedir.

—o—

Sadaabat paktı

Ankara; 17 (hususî) — Saadabad paktinin İran meclisi tarafından tasdiki münasebetiyle İran hariciye vezîri vekili B. Adle ile hariciye vekili Dr. Tevfik Rüştü Aras arasında telgraflar teati olunmuştur.

---

bir defasında, dul kadınla onun Almanyadaki ruh âlemiyle alâkalı akrabasının müşterek akrabası olan birisi, bir kaç bin zlotinin götürülmesine delâletle, parayı dul kadından teslim alıyor. Fakat, bu paravı Almanyadakine teslim etmiyor, yolda kaybettiğinden bahisle, kusuruna bakılmamasını rica ediyor. Bununla beraber, yolda paravı düşürdüğünü iddia eden adam, bir müddet sonra kendisine bir ev yaptırıyor!..

Kadının oğlunun Sarlok Holms rolü oynamağa başlamasına kadar geçen safha, işte budur. Oğul, annesinin karşısındaki deste deste mektupları birer birer okuyunca, bu hakikat açığa vuruyor. Polis hafiyesi rolü oynıyan oğul, bu ve "öteki dünya" arasında para irsalatı yapılabilmesine annesi gibi inanmadığından, bütün mektupları polise teslim ediyor. Polis tertibat alarak, bir nöbet daha yola çıkarılan para hududdan geçirilmeğe teşebbüs edilirken, müdahale ediyor, "keşfaret" parasını müsadereyle takibatı yürütüyor.

Fakat işin iç yüzünün keşfedilip de müdahale vukua geldiği vakit, iş işten geçmiş bulunuyor. Almanyadaki dolandırıcıya kolayca inanan dul kadında, şimdi paralar suyunu çektiği gibi, senelerce süren bu sefiyetle, hemen hemen itlâs halindedir. Üstelik de Rübnik mahkemesinde, "öteki dünya" ya döviz kaçırmak davasından ceza vemeden sıyrılmak için çırpınıp duracak!...

İLK TÜRK GAZETECİ

No 66 YAZAN: Turan Aziz Beler

Bir gazeteci sinemaya girince..

Artist olmak iç'n gazetecilik yaptığı anlaşılır ve ...

Abluka altına alınır!

Levis Ston ve Turan Aziz Holivuddan ayrılırlarken

Gazeteci iseniz herkes size güler yüz gösterir ve ikram eder. Velhasıl gazetecilik Holivudda en yüksek bir mevkidir ve gazeteci olmak da bir mazhariyettir.

Birçok kimseler bunu bildiklerinden herhangi bi rgazetenin hususî muhabirliğini almak için canlarını ve hattâ keselerini verirler küçük, büyük birtakım gazetelerin, hattâ masrafları kendilerine ait olmak üzere muhabirliğini yaparlar. Bu sayede söylediğim cemiyetlere ve âlemlere dahil olmak imkânını bulurlar.

Gazeteci iseniz yıldızlar da flört yaparlar.

Hattâ arasıra ufak tefek hediyeler vererek kendilerinden sık sık bahsetmenizi temine çalışırlar. Anlayorsunuz ki gazetecilik, her kapıyı açan sihirli bir anahtar, size daima iyi muamele gösterilmesini temin eden bir kuvvettir. Sinemaya girmek isteyip de başka türlü muvaffak olamıyan bazı kimseler bu yol ile stüdyolara dahil olarak müdürlerle rejisörlerle, tanışmışlar ve fırsatını bulunca sinemaya kapağı atmışlardır. Fakat içlerinde muvaffak olan'ar nadirdir. Ekserisi bu sanat tebdili yüzünden hem sinemacılığı hem de gazeteciliği kaybetmişlerdir.

Bir gazeteci sinemaya girer girmez, artist olmak için gazetecilik yaptığı anlaşı'acağından derhal o meslekten çıkarılır. Ve ablokaya alınır. Artık başka hiç bir stüdyoya giremez. Kendi stüdyosundan başka hiç bir yere adım atamaz. Başka kimselerle tanışamaz. Serbestisini kaybeder. Manastıra kapanmış bir papasa döner.

Bütün günleri stüdyoda geçer. Geceleri rolünü ezberlemekle meşguldur. Gündüz yorulur, gece yorulur. Ve böylece yaşayabilmek için çekmediği zahmeti kalmaz. Pek meşhur yıldızlar müstesna olmak üzere diğerlerinin kazançları doğrusu çekilen mihnet ve meşakkatlere, mahrumiyetlere, yapmağa mecbur olduğu masraflara nazaran hiç de gıpta edilecek derecede değildir...

Zeki ve sevimli bir gazetecinin Holivudda tanımadığı kimse yoktur. Halbuki burada manastır hayatı büyük yıldızların bile bazan biribirlerini tanımadıkları vakidir. Bunlar, mesleklerinin isimlerini işitmişler filmlerini görmüşler onlar hakkında birçok şeyler duymuşlardır. Fakat kendilerini tanımazlar. Bir kaç misal:

Ramon Novarro'nun Marlene Dietrich'i Billie Dove'in Clark Gabe''i Harold Lloyd'in John Crawford bugüne kadar tanımadıklarını size söylersem şaşarmısınız değil mi? Ben bile bun'arı kulaklarımla işitmeseydim inanmazdım. Halbuki Holivudda yaşayanlar ve sosyetelerin muhitlerden ibaret olduğunu bilenler bunu pek tabiî görürler. Burada herkes kendi muhitinde kendi zevk ve meşrebine uygun kimseler arasında yaşar. Marlen Ditrih ev hayatına düşkündür. Daima evde ve samimi dostları arasında bulunur. Clark Gable ise tamamen başka bir hayat yaşar ve her ikisi de kendi muhitleri haricinde hiç kimseyi tanımazlar.

Şimdi niçin gazeteciliğin temin ettiği şerefli ve yüksek mevkii bırakıp da, birçok zahmet ve meşakkatler mukabilinde nihayet orta halli bir hayat temin edecek olan bir mesleğe girmek istemediğimi anlamışsınızdır değil mi?

Bu yazılarımla bana sorulan suallerin cevaplarını vermiş oluyorum. Sinema artistliğinde ne kadar müşkül, yorucu, dikenli bir meslek olduğundan uzun uzadıya birçok yerlerinde bahsettim. Bu meslekin hiç de gıptaya şayan olmadığını siz de anlamışsınızdır. Filmleri perde de görmek onları yapmak için çalışmaktan daha çok tatlıdır. Sinemacıların sizin için çalışması sizin perde için çalışmanızdan daha hayırlı olacağı kanaatindeyim.

İşte ben Amerikada hareketimden üç buçuk sene sonra bir bahar sabahı İstanbula kavuştuğum zaman böyle düşünüyordum. Sizde iyi düşünürseniz mutlaka ve haklı olduğumu tasdik eder ve niçin sinemaya girmediğimi ve girmek istemediğimi anlarsınız... Sinama artisliğine hevesiniz varsa sizde bu mes'eğin nankörlüğünü görerek bu sevdadan vaz geçersiniz.

Holivud'un ilk yudumunu okuyucularıma tattırdım Şimdi başkaları da aynı şişeden boşaltabilirler...

İstanbul Asliye Mahkemesi Birinci Hukuk Dairesinden:

Foti Haralanbos tarafından mahkemenin 36/563 No. sile Ortaköyde Dereboyunda Tüfenkçi Bahri sokak 14 No. da Mümtaz aleyhine açılan davada usulen ve ilânen kendisine yapılan tebligata rağmen mahkemeye gelmeyen müddeialeyh hakkında gıyap kararı verilerek muhakeme 18 - 4 - 938 saat 14 e talik edilmiş olmağla tayin edilen günde müddeialeyh mahkemeye gelmediği veya bir vekil göndermediği takdirde muhakemeye gıyaben bakılacağı ve mahkeme divanhanesine asılan gıyap kararı suretinin de kendisine tebliğ edilmiş sayılacağı ilân olunur. (24963)

Sinemalar

MELEK : Suzi
İPEK : Fakabasmaz
SAKARYA : Nazar boncuğu
SÜMER : Sevgiliden gelen
SARAY : Herkesin adamı

ÇAPRAZ

Kelime bulmacası

Yeni bulmacamız

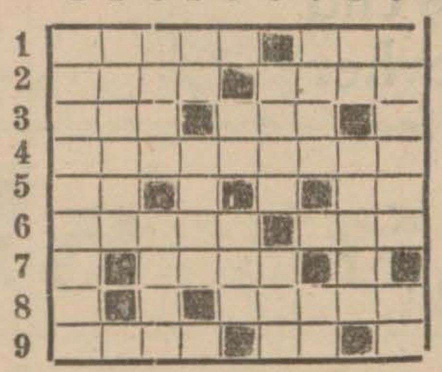

Dünkü bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	S	A	D	A	B	A	T	■	M
2	A	Ş	İ	N	A	■	İ	K	İ
3	A	K	A	S	Y	A	■	İ	■
4	D	■	L	İ	R	■	■	■	M
5	E	■	O	Z	A	N	■	T	A
6	T	■	C	İ	K	■	Y	A	Ş
7	■	S	■	N	■	D	A	N	A
8	T	A	D	■	L	İ	S	E	■
9	A	L	A	C	A	N	■	N	E

Soldan sağa:

1 — İnsanların dişisi, sopa, 2 — Dışbakanımızın Soyadı, ayılmaktan emir, 3 — Şimendiferin gittiği yol, en iyi, 4 — Alım satım, 5 — İdi'nin kısaltıl - mışı, dahi, 6 — Tamam olmıyan, da - marlarımızda dolaşan, 7 — Bir millet, 8 — Sovyet Rusyada mahkûm edilen meşhur bir gazeteci, 9 — kaybolmuş, sahimî manâsına kullanılır.

Yukardan aşağı:

1 — Siyah deniz, 2 — Kapının yarım açık durması, 3 — annenin erkek kardeşi, 4 — sahip, şiir yazan, 5 — Avcının avladığı, insana en çok üşüşen, 6 - Herhangi bir şey yapmak için kullanılan şey, hisse, 7 — terazide dikkat edilen nokta, dahi. 8 — bir nota, ev lerde bulunan küçük lâmba, 9 — bir erkek imsi, rabıt edatı.

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları
Saat 20,30 da
FİDANAKİ
3 perde
Yazan: Pandeli Horn
Türkçesi Fahri Kolin

KOMEDİ:
Saat 20,30 da (DALGA) Komedi 3 perde. Pazar günleri saat 15,30 da matine.

TURAN TİYATROSU
Bu akşam: San'atkâr Naşit ve arkadaşları Hakkı Ruşen, Eyüp Sabri, Rıfkı birlikte Matmazel Miçe - Pençef varyetesinin iştirakile (Aşkın Ölümü) Komedi 3 perde

ERTUĞRUL SADİ TEK TİYATROSU
Salı: (Bakırköy) de: *(Sevda Macunu)* Vodvil 3 perde; Çarşamba (Üsküdar) da ve 28 Mart pazartesi (Kadıköy - Süreyya) da büyük suare: (AKTÖR KİN) 5 perde

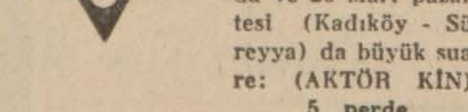

BUGÜN KALKACAK VAPURLAR

Saat	Vapurun adı	Gittiği yol
8.30	Kocaeli	Mudanya
19	Seyyar	Karabiga
10	Anafarta	Mersin
	GELECEK VAPURLAR	
12	Erzurum	Karadeniz
16.15	Tayyar	İzmit
6.30	Ülgen	Bandırma

Tabiat; insan nüvesini bütün kudret ve letafetiyle yaşayacak bir şekilde yaratmıştır,

Bilmemezlik veya ihmalimizin eseri olan hastalık tabiat kanunlarına aykırı hareketimizin cezasıdır.

Sayın Bayanlar; bu sonsuz ağır cezalara çarpılmamak ve daima hayatın bütün lezzetlerini tadarak yaşamak için âdet zamanlarınızda

FEMİL ve BAĞINI kullanınız !

Münakasa ilânı

Istanbul Sular idaresinden:

İdaremizin bir yıllık ihtiyacı olan Bronz musluk ve teferruatının satın alınması tanzim edilen şartnamesine göre kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

1 — Şartnameler Levazım servisinden parasız olarak alınabilir.

2 — Eksiltme 11 - Nisan - 938 Pazartesi günü saat 15 te Taksimde İdare merkezinde müteşekkil komisyonda yapılacaktır.

3 — Talipler şartnameye göre hazırlıyacakları zarfları yukarda yazılı saatten evvel Müdürlüğe vermiş olmalıdırlar. (1430)

Beyoğlu Beşinci Noterliğine;

Beyoğlunda Şahkulu mahallesi Caddei Kebir 58 No. lu matbaa derununda mevcut matbaacılığa ait bilûmum makineler ve hurufatları makbuzum olan bedeli malûm mukabilinde Yuvan kızı Bayan Marika Pasağalidise sattım ve teslim ettim. Bundan böyle benim birgûna alâka ve mulkiyetim kalmamış olduğunu ticaret beriye kanunu mucibince ilân ederim.

Beyoğlu Şahkulu mahallesi Caddei Kebir 59 No. Eduar Daküs. (24962)

Beyoğlu Birinci Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Sabri Canın Beyoğlunda İstiklâl caddesinde Kuloğlu sokağında 4 N. da mukim Ali Rıza aleyhine açtığı 275 lira alacak davasının cari duruşmasında: müddeileyhin ikametgâhı meçhul olduğu mübaşirj tarafından celpnamesine verilen meşruhattan anlaşılmış ve mahkemece on beş gün müddetle ilânen tebligat icrasına karar verilmiş olduğundan muhakeme günü olan 4 - 4 - 38 saat 10,30 da mahkemeye bizzat veya bilâvekâle gelmeniz tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (24960)

İstanbu Asliye Mahkemesi Altıncı Hukuk Dairesinden:

Bedia Dalbay tarafından Maçka Kâğıthane caddesi No. 44 de mukim iken halen ikametgâhı belli olmayan Alâattin Dalbay aleyhine açılan nikâh aktinin tescili davasında müddeialeyhin ikametgâhının meçhuliyetine binaen dava arzuhalinin on gün zarfında cevap verilmek üzere 15 gün müddetle ilânen tebliğine karar verilmiş ve arzuhal sureti mahkeme divanhanesine talik edilmiş olduğu tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur.

TASHİH

16. III. 938 Çarşamba günkü nüshamızda çıkan İstanbul dördüncü icrasının ikametgâhı meçhul bulunan Mukaddes hakkındaki ilânında 37/2749 dosya numarası unutulmuş, dercedilmemiştir. Tashihen ilân olunur.

ZAYİ

Galata nüfus memurluğundan almış olduğum nüfus tezkeremi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. — *Beyoğlu Yeniçarşı caddesi No. 96 kahveci Apastol oğlu Petro Dimakidi.* (V.P. 2302)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Semti meşhur ve mahallesi	Cadde veya sokağı	No:	Cinsi	Muhammen aylığı Li	Ku.
Bahçekapıda 4 üncü Vakıfhanın	zemin katında	1—8	Mağaza	57	50
Bahçekapıda 4 üncü Vakıfhanın	zemin katında	8	„ „	50	00
Mahmutpaşa	Sultan odaları	21—23	2 - dükkân	4	00
Çarşıda	Püskülcülerde	4	Dükkân	1	50
Şehremini Denizaptal	Topkapı	298—340	„ „	3	50
Bahçekapıda 4 üncü Vakıf hanın	1 inci katında	40	Oda	22	00
Bahçekapıda 4 üncü Vakıf hanın	4 üncü katında	28	„	16	00
Mercanda İmameli han	üst katta	5	„	4	00
Müddeti icar: Teslimi tarihinden 938 senesi Mayıs sonuna kadar.					
Sayım ocağında Keçemandırada Mandıra ve otlakiye				450	00
Müddeti icar: Teslim! tarihinden 939 senesi Ağustos sonuna kadar.					

Yukarıda yazılı mahaller pazarlıkla kiraya verileceğinden istekliler 22 Mart 938 salı günü saat on beşe kadar Çenberlitaş'da İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğünde Vakıf Akarlar Kalemine gelmeleri. (1477)

BIOCEL... Cild hüceyratı merkezinden istihsal edilmiş cild için yeni ve kıymetli bir cevher

28 gün zarfında yaşlı kadınları daha genç gösterir.

Cildinizin genç, terütaze ve pembe kalması için onu besleyiniz. Artık buruşukluklar kalmadı :

25 yaşından sonra; cildiniz, kıymetli Biocelini kaybetmeğe başlar. Eğer hemen beslenip ihya edilmezse buruşup solar ve ihtiyarlar.

50 yaşlarında milyonlarca kadınların karakterleri genç olabilir. Fakat, ihtiyarlamış gibi göründükleri cihetle erkeklerin yüzünde hiç bir itibarları yoktur. son zamanlarda büyük bir âlim, Viyana Tıp Fakültesinin profesörü tarafından keşfedilen bu yeni cild unsurunda kemali itina ile intihap edilmiş genç hayvanlarda gizlenmiş cild hüceyratı merkezinden istihsal edilmiş saf **Biocel** vardır. Bu cevher, pembe rengindeki **TOKALON** kreminde cildinizi beslemek ve gençleştirmek için matlûp nisbet dairesinde mevcuttur. Geceleri yatmazdan evvel kullanınız. Beyaz rengindeki (yağsız) **Tokalon** kremini sabahları kullanınız. Terkibinde "Beyaz Oksijen„ bulunduğundan bir kaç gün zarfında birbirinden daha beyaz üç levin üzerine cildinizi şayanı hayret bir surette beyazlatır. Siz de hemen bu iki kremi kullanmağa başlayınız. Memnuniyetbahş neticesinden son derece memnun kalacaksınız.

Biocel bu yeni cild unsurunda cildinizinkinin aynidir. Adeta beşerenizin lâzımı gayri müfariktir. Cildinizi açlıktan öldürmeyiniz. Onu Biocel ile besleyiniz ve yaşlandığınız zamanlarda bile cildinizin daima taze ve cazip görünmesini temin ediniz.

BIOCEL
tesirini gösterdi

Tecrübe edebiliriz.

Biocel'i zengin bir cilde malik olan 50 yaşlarında bir kadın 30 ve 30 yaşlarında bir kadın 24 yaşında görünebilir. Genç kızlar da biç bir vakit göremiyecekleri şayanı hayret bir tene malik olurlar.

Biocel'li TOKALON Kremini kullanınız ve her sabah daha genç görününüz

Binlerce Tokalon müşterisinden müessesemize mektup yazanların müşahedeleri kendiliğinden gelen en kıymetli delillerdir.

(Tokalon Kreminizden bihakkın istifade ettim. Yüzümdeki çirkin kabarcıklar zail oldu....)

Z. B. H. O. Fatsa

(Tokalon Kreminin benim cildimin nescine çok uygun geldiğini itiraf etmeyi bir vazife bilirim. Cildim esmer olduğu halde Tokalon sürdükten sonra beyazlanmakta ve ufak kabarcıklar tamamiyle zail olmaktadır.)

B. Şehir İ. B. M. Eşi. Tü. Konya

Mektupların asılları dosyalarımızda saklıdır.

Münakasa ilânı

Istanbul Sular idaresinden :

İdaremizin bir yıllık ihtiyacı olan âdi döküm parçalarının satın alınması tanzim edilen şartnamesine göre kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

1 — Şartnameler Levazım servisinden parasız olarak alınabilir.

2 — Eksiltme 13 - Nisan . 938 Çarşamba günü saat 15 te Taksimdeki İdare-de müteşekkil komisyonda yapılacaktır.

3 — Talipler şartnameye göre hazırlıyacakları zarfları yukarıda yazılı saatten evvel Müdürlüğe vermiş olmalıdır. (1429)

HAZIMSIZLIK

Hayatın zevkinden insanı mahrum eder

PERTEV Karbonat komprimeleri

Çok temiz bi - Karbonattan ve toz karbonat almaktaki müşkülât göz önünde tutularak yapılmıştır.

HER ECZANEDE SATILIR.

Türk Hava Kurumu
Büyük Piyangosu

6. nci keşide 11 Nisan 938 dedir.

Büyük ikramiye 200.000 Liradır.

Bundan başka 50.000, 40,000, 25.000, 20.000, 15.000, 10 bin Liralık ikramiyeler vardır.

Biletlerinizi ayın yedinci gününe kadar byilerinizden almanız kendi menfaatiniz iktizasıdır.

TİFOBİL

Dr. İhsan Sami

Tifo ve paratifohastalıklarına tutmamak için ağızdan alınan tifo hapıdır. Hiç rahatsızlık vermez. Her kes alabilir. Kutusu 55 Kr.

Sahibi ASIM US

Neşriyat müdürü Refik A. Sevengil

Münakasa ilânı

Istanbul Sular idaresinden :

İdaremizin bir yıllık ihtiyacı olan külçe kurşunu ve kurşun boruların satın alınması tanzim edilen şartnamesine göre kapalı zarfla münakasaya konmuştur.

1 — Şartnameler Levazım servisinden parasız olarak alınabilir.

2 — Eksiltme 11 . Nisan - 938 Pazartesi günü saat 15 te Taksimde İdare Merkezinde müteşekkil komisyonda yapılacaktır.

3 — Talipler şartnameye göre hazırlıyacakları zarfları yukarıda yazılı saatten evvel Müdürlüğe vermiş olmalıdırlar. (1431)